
حجاب
از منظر
فطرت و عقل و شرع
منصوره وطنی

بسم الله الرحمن الرحیم

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع

نویسنده:

منصوره وطنی

ناشر چاپی:

نورالسجاد

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع

مشخصات کتاب

سرشناسه : وطنی، منصوره، ۱۳۳۹ -

عنوان و نام پدیدآور : حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع/ تالیف منصوره وطنی .

مشخصات نشر : قم: نورالسجاد، ۱۳۸۶.

مشخصات ظاهری : ۶۴ ص.

شابک : ۶۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۹۶۴-۷۱۶۳-۸۵-۹

وضعیت فهرست نویسی : برونسپاری (فاپا)

موضوع : حجاب

رده بندی کنگره : BP۲۳۰/۱۷۱۳۸۶ /و۶ ح۳

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۶۳۶

شماره کتابشناسی ملی : ۱۰۳۲۵۱۵

مقدمه

هذا من فضل ربّی تقدیم به: دختر پیامبر همسر امامت مادر ولایت شیر خدا حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع با رویکرد آموزشی و تربیتی منصوره وطنی

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۹

حجاب از مسائل ضروری اسلام و غیرقابل انکار است. از سویی کاملًا اعتقادی بوده و با عقاید و باورهای درونی مسلمانان سروکار دارد، لذا اعتقاد عملی به حجاب، درک و آگاهی از علل وجوب حجاب و میزان آن در اسلام را می‌طلبد. از سویی حجاب زنان، مسئله‌ای سیاسی و اجتماعی از نظر دشمنان اسلام است، چون راه ورودی غیرنظامی، به کشورهای اسلامی بوده، و در صورت موفقیت فتوحات بی‌شماری را شامل می‌شود. از سوی دیگر، اندازه حجاب، چنان تحریف شده است که، منجر به بدحجابی و بی‌حجابی شده است. همچنین قوه قهریه نیز برای رعایت موازین شرعی در جامعه، با شدّت وارد شده و به علت عدم ارشاد صحیح و برخورد نامناسب، مسئله بدحجابی و اثرات آن را، به شدّت تشدید نموده است، لذا مسئله حجاب به یکی از مسائل بغرنج کشور تبدیل شده است که، هر کسی بی‌مایه علمی و

آگاهی از مسائل حجاب به انحاء مختلف اقدام به حلّ مسئله نموده است که، نتیجه در سطح کشور به وضوح نمایان است. لذا به

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۱۰

عنوان مسلمان و محقّق، بر طبق وظیفه شرعی در تبیین مواضع اسلام در کنکاشی علمی، از سال ۱۳۷۵ تا کنون، به دور از افراط و تفریطهای موجود و بازی‌های سیاسی، حجاب، از بعد فطرت و عقل و شرع مورد بررسی قرار گرفت. بدان امید که خواهران عزیز، ضرورت حجاب را، خود در وجود خود یافته، و اگر به دین اسلام و موازین شرعی پای‌بند نیستند، به عنوان انسانی آزاد و شریف و فرهیخته، شخصیت انسانی خود را با رعایت کامل حجاب حفظ نماید. اعلام نظر محققان و آزاداندیشان به ویژه خواهران معزّز به آدرس‌های ذیل موجب امتنان خواهد بود.

صندوق پستی قم: ۳۷۱۸۵ ۸۳۱

Email: Vatani. mansooree@ yahoo. com منصوره وطنی

۲۵/ ۴/ ۱۳۸۵

مصادف با میلاد حضرت زهرا سلام‌الله علیها

مقدمه چاپ دوم

به دلیل استقبال محققان و مبلّغان دینی و روحانیّون و مسئولین فرهنگی و دو بار شرکت در نمایشگاه بین‌المللی سال ۸۶ و ۸۷ و نیز سفارش‌های متعدد، چاپ دوم با اضافات ضروری نمود که امید است با عنایت حضرت زهرا سلام الله علیها توفیق تغییر روند اجباری به رویکرد علمی و تربیتی در خانه و مدرسه و رسانه‌های گروهی حاصل گردد.

منصوره وطنی

۱۶/ ۵/ ۱۳۸۸

مصادف با میلاد ولی عصر عج‌الله فرجه

فصل اول: پوشش زن از منظر فطرت و عقل

اشاره

فصل اول: پوشش زن از منظر فطرت و عقل مسأله پوشش زن مسأله‌ای اکتسابی و یا عرفی یا قانونی نیست که بعداً به وجود آمده باشد، بلکه تمایل به پوشش، یک ویژگی ذاتی در افراد است. در ابتدای خلقت انسان، اولین مسئله‌ای که بر آدم و حوّا مطرح شد، مسئله پوشش بود، بنابراین، تمایل به ستر و پوشش بدن، در فطرت و ذات انسان‌هاست، و عریانی خلاف فطرت انسان می‌باشد، لذا پوشش و ایجاد حریم بین زن و مرد در بین تمام اقوام و ملل مطرح بوده، و تنها کیفیت لباس در شکل و رنگ متفاوت بوده است. از سوی دیگر ویژگی‌های فطری نیازمند تربیت است، از این‌رو، شدّت و ضعف دارد. شدّت و ضعف ویژگی‌های ذاتی بستگی به میزان حاکمیت عقل و تربیت اوّلیه و میزان درونی شدن ویژگی‌های ذاتی در عمل، و نیز عوامل محیطی در جامعه ارزشمندی یا بی‌ارزشی موارد ذیل دارد:

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۱۴

شخصیت انسان تا سنین ۶ ۷ سالگی تکمیل می‌شود، و شدّت و ضعف موارد فوق، نیاز به درونی شدن در این سنین دارد، که وظیفه والدین است در تربیت اوّلیه کودک، با هدف تربیت انسانی عفیف و پاکدامن، با وجدان اخلاقی لازم و کافی؛ و مردانی غیور، روش‌های تربیتی مناسب را به کار بندند. «۱» تربیت یعنی عمل، کافی است مادر محجّبه و عفیفه باشد، دختر هم چنین خواهد شد. هر چه موارد فوق در شخصیت انسان افزایش یافته و درونی شده و ملکه فرد شود، پوشش بیشتر زن را به همراه خواهد داشت. غیرت مرد، با حجاب زن رابطه مستقیم دارد. حجاب زن پاسخی مثبت به غیرت مرد است، برای اینکه

(۱). رجوع شود به نقش تربیتی والدین و رسانه‌های گروهی در الگوپذیری نوجوانان و جوانان از همین قلم. و نیز www. mansorevatani. blogfa. com حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۱۵

آرامش مرد حفظ شده، و تفاهم و اعتماد دو طرفه ایجاد شود. حجاب عاملی مؤثر در رفع سوءظن و بدبینی مرد نسبت به زن در تمایل به ارتباط نامشروع هست، لذا از این ابعاد نیز حجاب ضرورت پیدا می‌کند و بی‌حجابی خلاف فطرت زن و مرد است.

خواهرم اگر می‌خواهی اطمینان صد در صد همسرت را جلب کنی، حجاب را زینت خود ساز

۱. حجاب و اعتقاد انسان‌ها

۱. حجاب و اعتقاد انسان‌ها نوع لباس افراد نشانگر افکار و اعتقادات درونی آنهاست، که براساس باورهای درونی، انواع لباس را انتخاب می کنند، بنابراین از شکل و میزان پوشش افراد، می‌توان به برخی از عقاید و تمایلات درونی فرد پی‌برد. کاهش یا افزایش ویژگی‌های ذاتی در انسان را

نیز می‌توان از لباس که جلوه بیرونی دورن افراد است پی‌برد. تقیّدات دینی یا غیردینی هر فردی، از طرز لباس و رفتار و حرکات وی پیداست.

۲. تأثیر پوشش و لباس در شخصیت انسان (زن و مرد)

۲. تأثیر پوشش و لباس در شخصیت انسان (زن و مرد) ویژگی‌های اخلاقی با منشأ فطری، رابطه کاملًا مستقیمی با میزان پوشش زن دارد. این ویژگی‌ها به شرح ذیل می‌باشد:

اگر بخواهیم زنانی با حیاء و محجّبه و پاکدامن و عفیف داشته باشیم، کافی است موارد فوق را در تربیت‌های خانواده و مدرسه و جامعه افزایش دهیم.

هر چه میزان موارد فوق بیشتر باشد، پوشش و حریم زن با مرد، بیشتر خواهد بود، و هر چه کمتر باشد، پوشش زن کمتر خواهد بود.

اگر بخواهیم شخصیت ما به عنوان یک فرد عاقل و منطقی، دور از هوای نفس شناخته شود، پوشش بیشتر و ارتباطهای

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۱۷

غیرکلامی بدون پیام مفسده‌انگیز ضرورت پیدا می کند.

اگر بخواهیم شخصیّت ما یک شخصیّت وانهاده و بی‌قید و بند و هوسران و بی‌تعصّب به حرمت حریم شخصی شناخته شود، در این صورت، کاهش ویژگی‌های اخلاقی فوق و کاهش لباس و عریانی، اتفاق خواهد افتاد.

ویژگی‌های غریزی انسان نیز، در میزان پوشش زن مؤثر بوده و رابطه عکس با پوشش زن دارد.

اگر می‌خواهیم زنانی گستاخ و پررو و خودنما و بی‌حجاب و هوسران داشته باشیم، کافی است موارد فوق را در خانه و مدرسه و جامعه افزایش دهیم.

هر چه پوشش زن کمتر باشد، موارد فوق بیشتر بروز خواهد نمود.

اگر می‌خواهیم مردانی بی‌غیرت و مردنما و بی‌همیّت و

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۱۸

مردانگی، داشته باشیم، کافی است موارد فوق را در خانه و مدرسه و جامعه افزایش دهیم.

اگر والدین قبل از تولّد کودک، در کاهش و حذف موارد فوق در زندگی خود، اقدام‌های لازم تربیتی و کنترل و مراقبت‌های پیشگیری و بازدارنده‌را اعمال نمایند، قطعاً محیط زندگی فردی و اجتماعی عاری از این آلودگی‌ها و غرایز حیوانی خواهد بود و اشباع غرایز صرفاً در محدوده زوجیّت خواهد شد.

۳. تفاوت نگاه زن و مرد

۳. تفاوت نگاه زن و مرد در روان‌شناسی زن و مرد نگاه زن و مرد را متفاوت می‌بینیم. نگاه زن به اشیاء و اشخاص یکسان است،

ولی نگاه مرد به اشیاء و جنس مخالف متفاوت است. نگاه زن به اشیاء و افراد، صرفاً با چشم ظاهری است، بدون دقّت در جزئیات شکلی فرد، ولی نگاه مرد به جنس مؤنّث، همراه با غریزه جنسی و دقّت در جزئیات شکلی جسم و حرکات و کلام زن است، از این‌رو غالباً، نگاه‌ها آلوده و توأم با چشم‌چرانی است.

تفاوت نگاه زن و مرد، ریشه در تفاوت غرایز آنها دارد. غریزه خودنمایی و آراستگی و زیبایی‌طلبی در زن و غریزه جنسی در مرد قوی می‌باشد. نیاز جنسی زن با تن‌نمایی تا حدودی قابل اقناع هست، ولی نیاز جنسی مرد با رابطه جنسی یا چشم‌چرانی و

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۱۹

صحبت با ریبه و لذت با جنس مخالف قابل اقناع می‌باشد.

تنها وسیله تعدیل این دو غریزه بسیار قوی، و حفظ امنیت زن و جامعه، از طغیان و بی‌قیدی این غرایز، بعد از تقوی، رعایت حجاب درونی و بیرونی و غیرت‌ورزی مردان است. غیرت مردان، امکان بروز خودنمایی زن در خارج از چارچوب خانواده را از بین می‌برد.

گفتنی است، زنا مراتبی دارد، که از نگاه و صحبت شروع می‌شود. بنابراین زنای چشم و زبان، مقدمه ارتباط نامشروع است.

اگر بخواهیم ارتباط نامشروع در جامعه کاهش یابد، باید از نگاه و کلام ناروا، با جنس مخالف پرهیز شود.

خواهرم بی حجاب، نیازمند نگاه آلوده مرد است، خود را با حجاب، از این نگاه بی نیاز گردان.

۴. تأثیر ارتباط غیرکلامی در روابط زن و مرد

۴. تأثیر ارتباط غیرکلامی در روابط زن و مرد از نظر روان‌شناسی اجتماعی ارتباط غیرکلامی، در نوع پیام و

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۲۰

ارتباط افراد بسیار مؤثر است. طرز نگاه و لباس و راه رفتن و حرکات و لحن صدا و طرز صحبت، در ارائه نوع و میزان پیام به مخاطب و بیننده بسیار مؤثر است، به طوری که بدون کلام نیز می‌توان با موارد فوق پیام خاصی ارسال نمود. در واقع، ظاهر افراد گفتار بدون کلام است. ما می‌توانیم بدون استفاده از کلام، مطالبی را با لباس و حرکات خود به دیگران القاء کرده و پیام دهیم، بنابراین ارتباطهای غیرکلامی در پوشش ۱۰۰٪ مؤثر است.

از نظر روانی، هر قدر فاصله مکانی افراد بیشتر باشد، پیامی القاء می‌شود، و اگر فاصله کم باشد، پیامی دیگر را به مخاطب و بیننده القاء می‌نماید. فاصله مکانی کم با دیگران محبّت و صمیمیت، و فاصله زیاد، دوری و عدم صمیمیّت را بیان می‌کند. بنابراین، افرادی که نسبت به ما احساس صمیمیّت دارند، سعی می‌کنند هنگام نشستن نزدیک‌تر بنشینند، و اگر از ما خوششان نیاید، یا احساس صمیمیّتی از ما نداشته باشند، دورتر از ما می‌نشینند، بدون اینکه خودشان متوجه باشند، بنابراین، ارتباطات غیرکلامی می‌تواند تأثیرات مثبت یا منفی در دیگران بگذارد، لذا دقّت در اعمال و رفتار را می‌طلبد. در فاصله مکانی بین زن و مرد، هر قدر فاصله نزدیکتر، احساس صمیمیّت و دوستی بیشتر شده، در نتیجه امکان فکر و عمل گناه بیشتر خواهد شد. بنابراین برای اینکه فکر گناه از بین برود، و ما بتوانیم بدون مفسده با جنس

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۲۱

مخالف ارتباط برقرار کنیم، باید فاصله خود را مناسب و معقول تنظیم کنیم. بنابراین، خلوت در مکانی در بسته بدون امکان ورود دیگران مفسده‌انگیز است. همچنین ماشینی که زن و مرد بیگانه، در قسمت جلوی ماشین نشسته و قرب مکانی دارند و شیشه‌ها بالا باشد، حکم خلوت با اجنبی را داشته و اجتناب ضروری است، از این‌رو، برای پرهیز از فکر و عمل گناه باید فاصله و مکان حضور با جنس مخالف را متناسب با موقعیّت خود و مکان تنظیم نماییم. زیرا در صورت عدم کنترل بین دو جنس مخالف، معمولًا کشش

غریزه جنسـی وجود دارد، اما می‌توان با ارتباطهای غیرکلامی، کاملًا این کشـش را در اجتماع و در حضور جنس مخالف، با رعایت حجاب درونی و بیرونی و کنترل دقیق پیام‌های ارسالی از ارتباطهای غیرکلامی از بین برده و محدود به محیط خانوادگی نمود.
خواهرم اگر مخواهی از تعرّض و اهـانت و نگـاه هـای آلوده نـامردانی از جنس مـذکر در امـان باشـی، بـا حجاب و پوشـش کامل و کنترل ارتباطهای غیر کلامی در لباس و رفتارت، رهزنان گوهر وجودت را از خود ناامید گردان.

۵. تأثیر نگاه در ارتباط انسان‌ها

۵. تأثیر نگاه در ارتباط انسان‌ها نگاه در ارتباطهای فردی و اجتماعی مؤثر هست. مؤثرترین وسیله ارتباط فردی متقابل، چشم هست. چشم در واقع آئینه وجود انسان‌هـاست. افکار درونی و نیّت‌ها به طور خودآگاه یا ناخودآگاه از چشم نمایان است. همچنین احساس دوستی یا تنفّر یا ناراحتی و خوشحالی و خستگی و ... کاملًا پیداست. همچنان که بیماری‌های روانی، استرس و اضطراب و بی‌قراری و ... نیز از چشم افراد مشخص می‌باشد و چشم یکی از ابزار تشخیص در موارد فوق می‌باشد.
نگـاه از درون نشـأت گرفته و براسـاس باورهـا و عقایـد افراد شـکل می گیرد، لـذا نگاه‌هـا بـا افکـار مختلف توأم می گردد. پشت هر نگاهی یک ایده و فکری وجود دارد، فکر یا روحانی است یا حیوانی، از نگاه دیگران می‌توان میزان حاکمیّت عقل یا غزیزه را در درون وی دریـافت. چشم همواره در حـال ارسـال پیام می‌باشـد و برای تعاملات انسان‌ها ضـروری است، لـذا نمی‌توان بسـته نگه داشت، ولی بایـد پیام‌هـای ارسـالی را کنترل نمود، زیرا نقطه شـروع هر نوع ارتبـاطی نگـاه است. زن می‌توانـد، نگـاه مردان را تنظیم کرده، و نوع نگاه آنان را تعیین نماید.
حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۲۳
خواهرم حجاب، پلی است بین فساد و رفع فساد، تو کدام را انتخاب می کنی؟

۶. اثرات تربیتی و اجتماعی رعایت حجاب در شخصیت زن و مرد

۶. اثرات تربیتی و اجتماعی رعایت حجاب در شخصیت زن و مرد ۱. کاهش غریزه خودنمایی و آراستگی زن و غریزه جنسی مرد
۲. افزایش حجب و حیاء ذاتی زن
۳. افزایش وقار و متانت و تکبّرذاتی زن در برابر مرد بیگانه
۴. درونی شدن صفت عفّت و پاکدامنی در زن و مرد
۵. افزایش خویشتن‌داری و کفّ نفس در زن و مرد
۶. افزایش عزّت نفس و خودباوری در زن و اعتقاد به زینت و تکامل معنوی به جای زینت ظاهری
۷. ایجاد و افزایش تقوا در زن و مرد
۸. پذیرش حریم بین زن و مرد و محدودیّت روابط آنها
۹. تأمین غیرت‌ورزی مرد
۱۰. ایجاد و افزایش آرامش و امنیّت روانی و اجتماعی زن و مرد
۱۱. کاهش تمایل زن و مرد به اختلاط بدون ضرورت
حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۲۴
۱۲. حافظ نگاه و فکر و جسم از گناه
۱۳. حافظ گوهر عفّت زن

۱۴. حافظ شخصیّت انسانی زن

۱۵. حافظ امانت و ناموس خدا، زن امانت و ناموس خداست

۱۶. حافظ و ضامن اجرایی حیثیت و آبروی زن که جزو حقّ‌الله است.

۱۷. حافظ و ضامن اجرایی موفقیّت‌های علمی و اجتماعی و شغلی زن و مرد به ویژه زن.

۱۸. ضامن اجرایی شکست توطئه‌های دشمنان در استفاده از جاذبه‌های جنسی زن، علیه اعتقاد و مقدّسات مردم و مصالح و منافع کشور در عرصه‌های مختلف

۱۹. ضامن اجرایی پیشگیری از تعرّضات و آسیب جنسی به زن

۲۰. ضامن اجرایی کاهش سقط جنین‌های غیرقانونی یا کودکان سرراهی بدون پدر

۲۱. حافظ و ضامن اجرایی پاکی نسل‌ها با کاهش روابط نامشروع.

۲۲. ضامن اجرایی ایجاد تفاهم و اعتماد و رفع سوءظن همسر

۲۳. پیشگیری از تعصّب و بدبینی مرد به زن

۲۴. کاهش مصرف مواد آرایشی و مدسازی و مصرف کننده.

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۲۵

خواهرم اگر می‌خواهی مردان، تو را همچون کالایی دست یافتنی و قابل مصرف در کوچه و خیابان و محل کار و ... نبینند، اگر می‌خواهی انسانی آزاده و شریف باشی، زیبایی جسمات را به زیور حجاب آراسته ساز، و وجود خود را ارزان نفروش، چون تو امانت و ناموس خدایی، مبادا در امانت خدا خیانت ورزی، تو صاحبی چون خدا داری.

۷. فلسفه حجاب

۷. فلسفه حجاب ۱. حفاظت از گوهر عفّت زن

۲. حفاظت از کرامت و حرمت شخصیّت انسانی زن

۳. ضامن اجرایی و لازمه غیرت‌ورزی ذاتی مرد

۴. حافظ حیثیّت و آبروی زن که جزو حق‌الله است.

۵. حافظ امانت و ناموس خداست، زن امانت و ناموس خداست

۶. تعدیل غریزه جنسی زن و مرد

۷. تعدیل غریزه خودنمایی و آراستگی زن

۸. پاسخ به تکبّر ذاتی زن در برابر مرد

۹. وسیله ایجاد روابط انسانی با جنس مخالف بدون مفسده

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۲۶

۱۰. تأمین و حفاظ امنیت زن در اجتماع و خانواده

۱۱. وسیله ضروری و لازم اشتغال زن در بیرون از منزل

۱۲. وسیله حضور فعال زن در عرصه‌های مختلف در اجتماع

۱۳. وسیله اعلام اعتقاد به دین اسلام و علامت مسلمان بودن

۱۴. حریم بین زن و مرد و محدود نمودن جاذبه‌های جنسی زن به

دائره زوجیّت

۱۵. وسیله تداوم تقوی و خویشتن‌داری و کفّ نفس زن و مرد

۱۶. حافظ سلامتی فکری و روانی و آرامش زن و مرد

۱۷. مصونیّت بخشی زن از تعرّض و آسیب‌های جنسی بیماردلان

۱۸. پیشگیری از کالا قرار دادن زن و سوء استفاده از جاذبه‌ها و زیبایی‌های زن در اهداف اقتصادی و ...

خواهرم تو همچون گوهر در صدفی، گوهر عفّت و پاکدامنی‌ات را با حجاب از دستبرد نااهلان حفظ کن

۸. نگاهی به علل بدحجابی

۸. نگاهی به علل بدحجابی از آنجا که ماهیّت انقلاب ایران، اسلامی بوده، زنان مسلمان

کشورمان در صف تظاهرات علیه رژیم ستم شاهی با چادر خود سنگری دیگر، علیه رژیم طاغوت ایجاد کرده بودند. سال ۱۳۵۷ خیابان‌ها و کوچه‌ها مملوّ از خواهران چادری بود که با سیاهی چادر، ظلمت و بیداد رژیم شاهنشاهی را با خود و هزاران شهید دیگر از بین بردند، و حجاب به شکل چادر به عنوان یک ارزش والای اسلامی در جامعه تلقّی شد.

در اوایل پیروزی انقلاب اسلامی با فرمایش امام خمینی (ره) رهبر کبیر انقلاب مبنی بر رعایت حجاب کامل با چادر، بیشتر زنان، دستور رهبر فرزانه و ولایت فقیه را گردن نهاده و از آن پس، زنی بی‌حجاب در خیابان‌ها مشاهده نشد. از آنجایی که حجاب یک مسئله اعتقادی بوده، و از ایمان یک مسلمان نشأت می گیرد، لذا بعد از پیروزی انقلاب، آن عدّه از زنانی که قبل یا بعد از انقلاب، به ارزش‌های والای اسلام پی برده بودند، بعد از فرمایش حضرت امام (ره)، در حفظ حجاب خود بیشتر کوشیدند، عده‌ای هم که از این بیداری و اعتقاد مذهبی بی‌نصیب بودند، به تدریج، بعد از پیروزی انقلاب، احساسات انقلابی‌شان فروکش کرد، و حساسیّت‌های خاص اوایل انقلاب نیز نسبت به ارزش‌های اسلامی کمتر شد، و چون رعایت حجاب در بعضی از موارد،

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۲۸

ناشی از اعتقاد راسخ و بینش و آگاهی عمیق نبود، از این‌رو بی‌حجابی‌های قبل از انقلاب، جای خود را به بدحجابی بعد از انقلاب داد، از این‌رو بود که مانتو و روسری به عنوان حجاب رخ نشان داد. این نوع حجاب از طرف همان افرادی که از ایمان عمیق و تقوای بالا برخوردار نبودند، به وجود آمد، چون رعایت حجاب کامل به صورت چادر، ایمانی می‌خواهد که انسان بتواند پا روی هوای نفس خود گذاشته، و اجازه ظهور و بروز غریزه خودنمایی را در خود راه ندهد، و چون عدّه‌ای فاقد این بینش و بصیرت و ایمان به احکام و دستورات الهی بودند، از رعایت حجاب کامل خودداری ورزیدند، از اینجا بود که مدل‌های مختلف مانتو و روسری به بازارها سرازیر شد.

البته حضرت امام خمینی (ره) در سال ۵۸ در استفتاء حضوری خواهران طلبه، از مانتو و مقنعه به عنوان حجاب کامل، که یکی از خواهران طلبه مقنعه بلند و چانه‌دار و مانتوی بلند و بسیار گشادی با شلوار یا جوراب ضخیم پوشیده بودند، و تنها گردی صورت و دست‌ها تا مچ نمایان بود، بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، چنین مانتو و مقنعه‌ایی را، به عنوان حجاب تأیید فرمودند، اما این تأیید مورد سوء استفاده قرار گرفته، و هر نوع مانتو و روسری عنوان «حجاب کامل» گرفت.

۹. فلسفه وجود مانتوهای بلند و کوتاه

اشاره

۹. فلسفه وجود مانتوهای بلند و کوتاه

وضعیت حجاب از زمان رضا خان

وضعیت حجاب از زمان رضا خان هم‌زمان با دستور رفع حجاب توسط رضاخان پهلوی، و برداشتن چادر با توسّل به قوّه قهرّیه و ممنوعیّت پوشیدن چادر، لباس تنگ و کوتاهی با کلاه که از مدل‌های مخصوص دیار فرهنگ بود، وارد ایران شد، و ابتدا خانواده رضاخان و سایر سردمداران رژیم، این مدل‌ها را در شکل‌های مختلف اشاعه دادند، تا نسل جوان را از چادر جدا کنند، و متأسفانه در خانواده‌هایی که از اعتقاد و ایمان مذهبی برخوردار نبودند، به هدف خود رسیدند.

می‌دانیم، که لباس زنان ایرانی، لباسی بلند و گشاد و پرچین بوده است، که بعد از رفع حجاب، این نوع لباس، مظهر عقب‌ماندگی و مانع آزادی زن، عنوان شده و محکوم می‌شد. بعد از چند سال که بی‌حجابی به طور کامل در جامعه ریشه دوانید، و تمامی کوچه‌ها و خیابان‌ها و نسل جوان را در برگرفت، لباسی بلند و گشاد به نام «ماکسی» یعنی همین مدل لباس زنان ایرانی، مد روز شد، اما این بار، با نامی خارجی وارد شد، تا ماهیت ایرانی این مدل از بین برود، و زن ایرانی را به عنصری خود باخته مبدَّل سازند. که هر آن، چشم انتظار ورود مدل‌های مختلف از خارج از مرزهای خود باشد، و هر چه را که متعلّق به داخل مرز خود باشد،

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۳۰

ناپسند و زشت و عامل عقب‌ماندگی تصوّر کند، که در مواردی

این چنین شد.

اهداف غرب و دشمنان اسلام

اهداف غرب و دشمنان اسلام بعد از چند سال که مدل «ماکسی» با شکل‌های مختلف جا افتاد، دوباره مدلی دیگر به نام «مینی ژوب» که لباسی کوتاه با شکل‌های مختلف و بدون آستین بود. این مدل نیز چند صباحی در بین نسل جوان جایگاهی بر خود پیدا کرد، و فرهنگ برهنگی را اشاعه داد و هر چه از حیاء و عفّت و غیرت، در نسل جوان باقی مانده بود، در سطح گسترده‌ای از بین رفت، دو سه سال قبل از پیروزی انقلاب دوباره همان مدل‌های قدیمی رایج شد. اگر نگاهی عمیق به این سیر تحوّل مدل‌لباس زنان، بعد از قانون کشف حجاب رضاخان داشته باشیم، به این نکته پی خواهیم برد، که هر چند، در ظاهر، صادرات مدل‌های مختلف روز، از خارج به ایران بوده، تا زنان ایرانی از غافله تمدن و پیشرفت عقب نمانده و خود را هر چه سریع‌تر با زن روز هماهنگ کند، و بازار فروش سرمایه‌داران شرق و غرب همواره داغ بماند، اما در پس پرده این لباس زنان ایرانی این بوده که، ماهیّت اصیل او را که عفّت و حیا و شخصیّت انسانی براساس موازین اسلام هست از بین برده و او را از خود بیگانه نماید، تا آنچه مایه عفّت و بزرگواری و وقار و

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۳۱

حفظ شخصیّت والای انسانی زن هست، به نام تمدّن و پیشرفت و آزادی قرن بیستم، از خود براند، و او را به موجودی تبدیل نماید، که بدون اختصاص سرمایه‌های هنگفت، فساد و ابتذال را در کشور اشاعه دهند، زیرا او به فراست دریافته است، اگر در جامعه، زن را به ابتذال و فساد سوق دهد، و او را از خود بیگانه سازد، دیگر نیاز به پیاده کردن نیروهای نظامی و طرّاحی نقشه‌های مختلف ندارد، خود این زنان، سربازان مسلّحی هستند که، به راحتی کشور و فرهنگ اسلامی را، به سویی که آنها می‌خواهند سوق می‌دهند، یعنی به سوی مصرف کننده بی‌اعتراض غرب، و مبلّغان فرهنگ برهنگی و کوبندگان ارزش‌های اسلامی و زیر پاگذارندگان حریم دستورات الهی.

خواهرم آراستن ظاهر، فریاد تهی بودن درونات، از کمالات انسانی و مقام معنوی و انسانیت انسان و حاکمیت غریزه جنسی در سراسر وجودت هست، به هوش باش، عقلات را بر وجودت حاکم گردان. حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۳۲

چندین سال قبل، مانتوهای کوتاه مد شده، و پس از اتمام جنگ، مانتوهای بلند و گشاد مد روز شد، و در حال حاضر مانتوی تنگ و کوتاه مد شده است. این سِرّ کوتاه و بلند شدن‌ها، همان سیر اهداف قبل از انقلاب را می‌گذراند. دشمنان اسلام در صددند، این تفکر را در بین زنان مسلمان اشاعه دهند، که با مانتوی بلند و گشاد نیازی به چادر ندارند، تا به راحتی بتوانند، همچون گذشته، بازار مد و مصرف زدگی و افکار و عقاید زنان ایران را با زیر پا گذاشتن دستور خدا در رعایت حجاب، در دست داشته و در زمان مورد نیاز، به نفع خود استفاده نمایند. چون شکل چادر را نمی‌توان تغییر داد. چادر یک حجاب سنتی زن ایرانی مطابق با موازین اسلام است که، از دهها سال پیش با کمی تغییر به همین شکل فعلی باقی مانده است. الحمدالله تلاش و کوشش غربیان و غرب‌زدگان در از بین بردن چادر و ماهیّت ارزشمند و پرمعنویّت آن، بی‌نتیجه مانده است، لذا در تحریف ماهیّت چادر و ایجاد تنفّر از چادر و استفاده‌کنندگان آن نهایت تلاش را می‌نمایند.

وقتی مانتو و روسری عنوان حجاب می‌گیرد، مدل‌ها و وضعیّت زنان چنین می‌شود که می‌بینیم. اگر مانتو و روسری، حجاب مرسوم شود، برای رفع حجاب، هیچ نیازی به رضاخان نیست، خود به خود، طرّاحان مد و عملیّات اجرایی دشمنان اسلام و انقلاب اسلامی ایران، بی‌سر و صدا رفع حجاب می‌نمایند. ماهیّت

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۳۳

چادر و حجاب کامل، چون برخواسته از ایمان و تقوای زن است، باید برای برداشتن آن، قوه قهریه رضاخان وارد شود، و زنان مؤمن و عفیف، سال‌ها زندانی شدن در خانه را بپذیرند، ولی تن به بی‌حجابی و برهنگی ندهند، اما لباسی به نام مانتو و شلوار تنگ و روسری ۳۰ سانتی توری، هیچ نیازی به این همه رشادت و از خود گذشتگی ندارد، چون بی‌حجاب، لشکر شیطان است، و گردانندگان آنها، شیطان بزرگ غرب، زن مسلمان را از درون تهی می‌کنند، تا ظاهرش را بیاراید تا نشانی از مسلمانی یافت نشود.

خواهرم زنانی که خود را همچون عروسک آراسته و به تن نمایی و دلربایی در کوچه و خیابان و ... مشغول‌اند یقین بدان در درون خالی از بسیاری از صفات والای انسانی و سلامتی روانی و فکری و توانمندیهای علمی هستند.

علل دوگانگی رعایت حجاب در مراکز مختلف جامعه به ویژه پس از جنگ تحمیلی عراق علیه ایران

علل دوگانگی رعایت حجاب در مراکز مختلف جامعه به ویژه پس از جنگ تحمیلی عراق علیه ایران همواره استفاده از قوّه قهریّه و شدّت و زور در تظاهر به رفتار خواسته شده، مؤثر بوده است، و رفتار واقعی و باورهای درونی را

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۳۴

پنهان می‌سازد. البته در جلوگیری از جرائم مشهود و منکرات اخلاقی می‌تواند مؤثر باشد، ولی در مورد حجاب که مسئله‌ای صد در صد اعتقادی و شرعی بوده، و با تمام باورهای دینی و فرهنگی و خانوادگی و تربیتی فرد، ارتباط تنگاتنگی دارد، تنها نتیجه عملی ممکن، ظاهرسازی و دوگانگی رفتار و پنهان‌سازی عقیده واقعی، در زمان وقوع زور و اجبار شدید می‌باشد و در زمان عدم وجود قوّه قهریّه و زور، رفتار راقعی و عقیده اصلی نمایان می‌شود که سالهاست این اجبار وفوز در سطح جامعه، قابل مشاهده و تعمّق و تدقیق هست.

برای اصلاح رفتار و عقاید، باید از روش‌های آموزشی متناسب با موضوع و مخاطب، بهره جست که در مورد حجاب، تاکنون چنین برنامه‌ریزی نشده و صرفاً به محکوم کردن اجتماعی و قضایی بی‌حجابی و بدحجاب، اکتفا می‌شود. علّت نیز روشن است، آسیب‌شناسی و آموزش مداوم اصول و عقاید دینی و موازین شرعی به عهده حوزه‌های علمیّه و مراکز پژوهشی و آموزشی وابسته به

حوزه علمیّه است و متخصّص در این امر خطیر هستند، به ویژه حوزه‌های خواهران که در این وظیفه خطیر آموزش صحیح موازین شرعی متناسب با مخاطب و موضوع، قصور نموده‌اند.

قدم اول در ایجاد باور و عقیده محکم دینی است. تربیت

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۳۵

دینی، فرهنگ‌سازی ساز و کاری غیر از قوّه قهریّه می‌طلبد. آسان‌ترین و قول زننده‌ترین راه‌حلّ، بر مسئولین فرهنگی و دینی کشور استفاده از قوّه قهریّه بوده است، که نتایج زیانبار آن در نسل‌های متمادی ادامه خواهد یافت.

قدم دوّم آسیب‌شناسی عدم رعایت موازین شرعی در جامعه و شناسایی اعمال سلیقه‌های شخصی و بدعت‌ها و تحریف‌ها با روش‌های علمی است.

قدم سوّم اعمال نتایج آسیب‌شناسی علمی با ارائه طریق کاربردی از سوی محقّقان حوزه علمیّه در سطح جامعه است.

قدم چهارم بررسی نقاط ضعف و قوت اعمال راهکارهای عملی و تلاش بر کاهش نقاط ضعف و تقویت نقاط قوّت با استفاده از روش‌های تربیتی و آموزشی در سطح جامعه هست.

قدم پنجم استفاده از قوّه قهریّه برای موارد معاند و لجوج و مخالف با موازین شرعی و دین سلام است.

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۳۶

خواهرم ارزش خود را بازیاب، خود را ارزان نفروش، تو خیلی گرانبهایی تو جلوه‌ای از آیات و نشانه های خدایی، در خود بیاندیش.

فصل دوم: آسیب‌شناسی سیر صعودی بدحجابی پس از انقلاب اسلامی در کشور

اشاره

فصل دوم: آسیب‌شناسی سیر صعودی بدحجابی پس از انقلاب اسلامی در کشور از جمله وظایف حکومت، احیاء و اجرای موازین شرعی در نظام اسلامی است. هر یک از موازین و وظایف شرعی جهت اجرا، ساز و کار متفاوتی می‌طلبد. برخی از وظایف شرعی نیاز به درونی شدن و باور و اعتقاد و پذیرش قلبی دارد، که حجاب به جهت ایجاد تغییر شکل در ظاهر و محدودیّتی در لباس و پنهان کردن زیبایی‌ها، نیازمند چنین باوری هست، لذا وجود بدحجابی و بی‌حجابی با سیر صعودی در کشور، نیازمند آسیب‌شناسی و تجدیدنظر در روند فرهنگی و اجتماعی کشور می‌باشد. از این رو، در این مختصر به نقد و آسیب‌شناسی حجاب در سی سال گذشته می‌پردازیم.

وضعیّت حجاب تا پایان جنگ تحمیلی

وضعیّت حجاب تا پایان جنگ تحمیلی رعایت کامل حجاب مشروط به پا نهادن به هوای نفس و

رهایی از تن دادن به خواسته‌های نفسانی است. برای رعایت کامل حجاب، باید ابتدا، اعتقاد و عقاید توحیدی و دستورات خالق حکیم، قبل از سن تکلیف و بعد از آن، به مقتضای سن، به طور استدلالی آموزش داده شود، تا خود فرد، بی‌نیاز به اجبار و الزام حکومت اسلامی، براساس تفکر و تعقّل و معرفت، وظیفه خود را تشخیص داده، و رعایت حجاب را جزیی از شخصیّت و هویّت انسانی و اسلامی خود بداند، پس می‌توان ظهور و نمود این آموزش‌ها را در تغییر رفتار و رعایت حریم بین زن و مرد، و در نهایت، رعایت کامل حجاب با ایمان و عشق و معرفت و عبادت خالق را، مشاهده نمود. در صورت فقدان یا نقص این آموزش‌ها، باید

منتظر بروز خودنمایی و هیجانات نفسانی برخواسته از غریزه جنسی بود که سال‌هاست به وضوح در جامعه نمایان است شور و التهاب پیروزی انقلاب و نیاز فوری به زدودن آثار رژیم پهلوی و استقرار حکومت اسلامی با نظام ولایت فقیه، و اولین تجربه برقراری حکومت اسلامی در جهان، بعد از چندین قرن از ظهور اسلام، مانع توجه و اقدام مقتض در بعد فرهنگی و اعتقادی آحاد مردم شده، ولی چون رهبری ولایت فقیه با رهبری انقلاب یکی بوده، و در قلب مردم جا داشت، با اولین فرمان بنیانگذار انقلاب
حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۳۹
اسلامی حضرت امام خمینی (ره) مبنی بر رعایت حجاب، همه بانوان در اوایل انقلاب از چادر استفاده نمودند و معترضی بر این امر نبود. کم‌کم قشر بی‌حجاب اقدام به پوشیدن روسری و مانتوی گشادی نمودند که حضرت امام (ره) مقنعه بلند و گشاد و چانه‌دار و مانتو بلند و گشاد با شلوار را تأیید فرمودند و کم‌کم این نوع لباس، به نوع حجاب اسلامی مطرح شده و از سوی برخی روحانیّون تأیید گردید، به دلایل مذکور در فوق به تدریج مانتوها، تنگ و کوتاه و مقنعه‌ها تبدیل به روسری کوچک شد، و انواع مدل مانتو و مقنعه و روسری در حال پیدایش بود، اما به لحاظ وضعیّت جنگی کشور، امکان بدحجابی گسترده در کشور نبود، ولی همواره نظرات عده‌ای مذهبی فاقد علم با تنگ‌نظری و سلیقه شخصی، بر وضعیّت حجاب اسلامی در مدارس و دانشگاه‌ها و ... حاکم بود.

واقعیت رعایت کامل حجاب

واقعیت رعایت کامل حجاب یقین به وجود و حضور و دستورات خالق حکیم
یقین به پاداش و جزای دنیوی و اخروی در قبال اعمال انسان‌ها
اعتقاد عملی به خدا و مدیریت جهان آفرینش
نشانگر هویت انسانی و شخصیّت و اعتقاد و باور درونی زن و مرد
حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۴۰
نشانگر میزان ایمان به خدا و تقیّد به دستورات خالق یکتا
نشانگر میزان خرد و تعقّل و حاکمیّت عقل و تدبیر و
مدیریت نفس در انسان
نشانگر میزان رهایی تن و پا نهادن به هوای نفس

علل افزایش بدحجابی

علل افزایش بدحجابی به دلیل استفاده از چادر مشکی در تظاهرات انقلاب اسلامی، چادر مشکی جایگزین چادر رنگی شده و به عنوان لباس رسمی بانوان در آمد. به حدّی که پوشیدن چادر رنگی در معابر عمومی و مکان‌های جمعی خلاف عرف و شرع می‌نمود و امکان تغییر و اعتراض و عدم پذیرش تا جنگ تحمیلی نبود، ولی بعد از جنگ، و عادی شدن اوضاع سیاسی اجتماعی کشور، بدحجابی رو به افزایش، یکی از معضلات اصلی کشور گردید. علل این افزایش و تداوم آن را با سیر صعودی می‌توان در موارد ذیل برشمرد:
عدم تمکین مسئولین فرهنگی و مذهبی جامعه از آموزه‌های دینی بدون اعمال نظرات شخصی و عدم تبیین دقیق احکام حجاب و تبلیغ صحیح آن از سوی حوزه‌های علمیّه کشور
تثبیت پدیده نوظهور دوگانگی حجاب متناسب با محیط

استفاده از قوّه قهریّه بدون آموزش‌های لازم و راهکارهای فرهنگی در موضوع اعتقادی

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۴۱

عدم استفاده از نتایج پژوهش و کارشناسان علوم دینی توسط مراکز دولتی و قضایی.

تعیین مقررات و تدوین کتب توسط مردان بدون حضور و اجازه اظهار نظر کارشناسی در موضوع مختص زنان با اعمال و تثبیت افراط و تفریط.

راه‌یابی احزاب سیاسی به مراکز قدرت نظام و افزایش همسویی و همکاری با دشمن از جمله در حجاب که از اهداف اصلی دشمن در استحاله فرهنگی بوده و هست.

اعمال مدیریت آزمایش و خطا در معضلات و مدیریت کشور

اشاعه افکار وارداتی بیگانه به نام اسلام جهت تشکیک در مبانی و اصول اعتقادی و باورهای مردم برای براندازی خاموش

طرد و منزوی و قطع راهیابی قشر متدیّن متخصّص به مراکز قدرت و بدنه کارشناسی و مدیریّتی و اجرایی کشور در قوّه مجریّه و مقنّنه

با اعمال موارد فوق سردرگمی و تشکیک قشر نوجوان و جوان و امکان اجرای عملیّات پیدا و پنهان دشمن در داخل برای زدودن آثار اسلام

تناقض اهداف فرهنگی با اقدام و عملکرد فرهنگی متولّیان فرهنگی

ناکارآمدی ستاد و مراکز امر به معروف و نهی از منکر و اعمال سلایق شخصی تحت عنوان این فریضه عظیم و اساس نظام

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۴۲

اسلامی

تثبیت اقوال دینی به جای اعمال دینی در کشور در مراکز قدرت نظام و تثبیت پدیده نوظهور تظاهر به دین‌داری و جولان دشمن در هر چه بیشتر تسلّط فرهنگی و تلاش بر براندازی خاموش و نرم و بی‌توجّهی مسئولین و مدیران قوّه مجریّه و مقنّنه به هشدارهای مقام معظّم رهبری در شبیخون فرهنگی

آسیب‌شناسی وضعیّت حجاب بعد از جنگ تحمیلی تاکنون

اشاره

آسیب‌شناسی وضعیّت حجاب بعد از جنگ تحمیلی تاکنون ۱. عدم تمکین مسئولین فرهنگی و مذهبی جامعه از آموزه‌های دینی در ترویج وظایف شرعی و پرهیز از اعمال نظرات شخصی و اصرار بر استفاده از رنگ مشکی در چادر و لباس زیر چادر، بدون توجّه به اشکالات چادر سنّتی در ستر کامل و نیز فقدان آموزش استدلالی اصول عقاید کاربردی و حجاب، به طوری که بیشتر بانوان از ترس متهم شدن و زیر سؤال رفتن، علاوه بر مانتو و مقنعه یا روسری زیر چادر، کیف و کفش و جوراب را هم به رنگ مشکی استفاده نمودند و این رفتار، به صورت تدریجی در فرهنگ جامعه تثبیت شد، در حالی که اسلام در مورد رنگ و مدل سکوت کرده و به اختیار مکلّف گذاشته است. نمونه بارز آن، الزام به استفاده از لباس سفید در حج واجب و مستحب است. این روند،

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۴۳

تعداد محجّبه‌ها را کاهش داده و انواع مدل بدحجابی و میزانی از

افسردگی را در بین بانوان شاغل محجّبه سراپا مشکی، به ارمغان آورده، و تلقّی نسل جوان از چادر را مساوی اخم و گریه و غم،

تثبیت و ترویج نمود.

۲. استفاده از الزام و اجبار و قوّه قهریّه در موضوعی اعتقادی و بی‌توجّهی مسئولین نظام به تبعات درازمدّت آن در کشور و اعتقادات نسل نو.

۳. تثبیت فرهنگ دوگانه بودن حجاب «۱» در مدارس و دانشگاه‌ها و مراکز قضایی و پذیرش رفتار توأم با ریا و نفاق از سوی مردم و مسئولین کشور و شروع کاهش صداقت و تظاهر به دین‌داری و دوگانگی و تضاد معنی‌دار رفتار و عقاید و طرز تفکر در بین مردم و مسئولین و برخی هدایتگران جامعه

۴. عدم استفاده از کارشناسان علوم دینی و محققان و جامعه‌شناسان در حل معضلات فرهنگی و اجتماعی کشور از جمله حجاب و نیز عدم استفاده از نتایج پژوهش‌های علمی از سوی مسئولین فرهنگی وقت.

۵. پررنگ بودن نقش و حضور مردان در موضوع حجاب،

---

(۱). رعایت حجاب در محل کار و عدم رعایت حجاب در معابر و مکان‌های عمومی به‌ویژه در آموزش و پرورش و دانشگاه آزاد اسلامی و قوه قضائیه. حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۴۴

بدون حضور تعیین‌کننده زنان در مسایل مربوط به زنان از جمله

حجاب و اعمال نظرات و افراط و تفریط در قالب کتاب و دستورالعمل و قانون در سطوح خرد و کلان کشور

۶. راه‌یابی احزاب سیاسی به مراکز قدرت و افزایش همسویی و همکاری با دشمنان اسلام با هدف استحاله فرهنگی و سرنگونی خاموش نظام با تشکیک و توهین به مقدسات دینی.

وصیت‌نامه شهید عطاءالله اویسی: «با تفرقه به اسلام و میهن عزیز و خون پاک شهدا خیانت نکنید که قلب امام امت و آقا امام زمان (عج) را به درد می‌آورید.» ۷. ناکارآمدی مدیران ارشد و مسئولان در سطوح کلان در پست‌های کلیدی و اعمال مدیریّت آزمایش و خطا در حلّ معضلات و مدیّریت کشور و عدم برنامه‌ریزی درازمدت علمی و اجرایی براساس نتایج تحقیقات علمی محقّقان، از جمله مسایل فرهنگی

۸. اشاعه افکار وارداتی به نام اسلام، جهت کم‌رنگ کردن

اعتقادات مذهبی مردم و تشکیک در باورهای عمومی از جمله ایده جامعه مدنی و فمینیسم و دمکراسی و لیبرالیسم و ... در

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۴۵

رأس نظام اسلامی و ایجاد تشکیک و زیر سؤال بردن بسیاری از آموزه‌های دینی و شرعی و فضاسازی بر اعمال آزادی‌های نامشروع از جمله در حجاب و روابط زن و مرد و ازدواج موقّت و ارتباط دختر و پسر و ... «۱» ۹. طرد و منزوی و آزار و اذیّت مذهبی‌های واقعی در مراکز دولتی و مسئولیّت‌های کلیدی و راه‌یابی افراد متظاهر به دین‌داری و طالب جاه و مقام و ثروت، در سطوح کلان کشور از جمله نمایندگی مجلس شورای اسلامی و ... و تلاش مداوم بر تدوین و اجرای قوانین یا مقررات خلاف شرع از جمله رفع حجاب و پیوستن به کنوانسیون رفع تبعیض از زنان «۲» که کاملاً مغایر با موازین شرعی اسلام می‌باشد.

۱۰. در نتیجه اعمال فوق، سردرگمی نسل نوجوان و جوان در

تشخیص خوب و بد و صره از ناصره و وظایف شرعی بر اثر بمباران تبلیغاتی و شبهه‌سازی دشمن با استفاده از عوامل داخلی و

---

(۱). جهت اطلاع بیشتر به کتاب عدم سازگاری اسلام و جامعه مدنی از این قلم مراجعه شود.

(۲). مجلس ششم، نقد کنوانسیون در روزنامه رسالت ۱۲ و ۸۱ /۲ /۵، ص ۱۳، از همین قلم درج گردیده است. و نیز در کتاب

حقوق و وظایف زوجین و مقایسه تطبیقی با متون مذهبی از همین قلم. حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۴۶

افراد موجّه مذهبی در بین مردم در سراسر کشور به ویژه دانشگاه‌ها و مطبوعات

۱۱. عملیّات اجرایی پیدا و پنهان دشمن با استفاده مستقیم و غیرمستقیم از عوامل داخلی و موجّه در بین مردم برای زدودن آثار اسلام و عرق مذهبی مردم با توهین به مقدسات دینی در کتب و مطبوعات داخل و خارج و زیر سؤال بردن احکام شرعی از جمله حجاب و روابط بین زن و مرد و ایجاد بدبینی نسبت به محجّبه‌ها و چادر در بین نوجوانان و جوانان به ویژه در دانشگاه‌ها و سکوت مسئولین نظارتی و سیاسی و فرهنگی کشور.

۱۲. عدم تبیین دقیق احکام و حدود و دلایل حجاب بدون اختلاف فتوا براساس آیات قرآن و احادیث معتبر به اقتضای سن و تحصیلات و شغل اقشار مختلف، از بدو انقلاب تاکنون از سوی حوزه علمیّه قم، و ضربه‌پذیری نسل نو، حتّی قشر مذهبی در اقناع اعتقادی خود و دیگران به جهت عدم اطلاع و استدلال کافی

۱۳. عدم ساماندهی کارشناسان علوم دینی زن به صورت تخصّصی جهت آموزش و پاسخگویی در موضوع حجاب از سوی حوزه علمیّه خواهران جهت اعزام به مدارس و دانشگاه‌ها و

مساجد و مراکز دولتی و ... در سراسر کشور از بدو انقلاب تاکنون.

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۴۷

۱۴. وجود کارشناسان ابلاغی در مراکز دولتی با محوریّت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و اداره‌های تابع در موضوع زنان و حجاب و الزام این افراد به برنامه‌ریزی و اقدام فرهنگی در ترویج و تبیین حجاب که برخی خود مخاطب این گروه می‌باشند.

۱۵. تناقض اهداف فرهنگی با اقدام و عملکرد فرهنگی و سوء مدیریّت در سی سال گذشته به ویژه در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و اداره‌های تابع و سایر متولیان فرهنگی

۱۶. برگزاری‌همایش‌های بی‌محتوا و نمایشی و بی‌تأثیر در موضوع حجاب و روند بدحجابی، توسط افراد غیرمتخصص در موضوع به‌طوری که بیشتر کتب و همایش و آموزش‌ها و جلسات پرسش و پاسخ برای قشر مذهبی تنظیم گردیده و همواره این همایش‌ها و جلسات و ... فاقد مخاطب بی‌حجاب و بدحجاب بوده است.

۱۷. سکوت حوزه‌های علمیّه به ویژه حوزه خواهران و سپاه پاسداران و نیروی مقاومت بسیج در گسترش بدحجابی و عدم اقدام مقتضی در سال‌های متمادی و عدم ارتباط مستقیم با مخاطبان بدحجاب جهت ریشه‌یابی و راهکار بازدارنده

۱۸. مسکوت و مجهول ماندن متولّی فرهنگی و چگونگی

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۴۸

مهندسی فرهنگی و مذهبی کشور و ایجاد موانع مناسب برای عدم عبور از خط قرمزها در فتنه‌ها و تبلیغات و عملیّات اجرایی از سوی دشمن و دوستان نادان و دنیاطلب

۱۹. ناکارآمدی ستاد و مراکز امر به معروف و نهی از منکر در موضوع حجاب از بدو تأسیس تاکنون به دلایل فوق

۲۰. ظهور انواع مدل‌های بدحجابی و تغییر شکل چادر سنّتی ایران با هدف حذف چادر توسط عوامل پیدا و پنهان در داخل و خارج از کشور و تولید پارچه چادر مشکی با نام «چادر ملی» و صدور به ایران از کشورهای ... بدون اقدام بازدارنده از سوی مسئولین نظارتی و سیاسی و فرهنگی کشور

۲۱. اهمال وزارت صنایع و معادن در دولت‌های گذشته و حال در ورود صنعت و تولید ارزان قیمت پارچه چادر مشکی و رنگی و گران قیمت بودن چادر مشکی و تولید و طرّاحی حجاب زن مسلمان توسط غیرمسلمان در مزون‌ها و ... و صدور پارچه‌های توری و نازک به ایران به عنوان چادر مشکی و حجاب، با قبضه بازار ایران از جهت قیمت و کیفیت و تداوم این واردات به ایران و سکوت

و بی‌تفاوتی مسئولین نظارتی و فرهنگی و سیاسی کشور

۲۲. تعیین نقش زن بی‌سواد و روستایی و کم‌فهم و دعوایی و دادبزن و زشت و بی‌ادب و فقیر به صورت محجّبه و زن

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۴۹

باسواد و شهری و زرنگ و باهوش و مؤدب و زیبا و ثروتمند

از زن بدحجاب و آموزش غیرمستقیم ارزشمندی بدحجاب و بدحجابی در تلویزیون جمهوری اسلامی و اذهان عمومی از بدو انقلاب

۲۳. عدم توان تدوین مقررات مد و لباس و حجاب اسلامی از سوی مسئولین نظارتی و فرهنگی و لجام‌گسیختگی تولید و توزیع لباس زنانه در کشور به ویژه لباس خارج از منزل به جهت عدم استفاده از نیروی متخصّص در موضوع

۲۴. عدم اجرای راهکارهای اجرایی فرهنگ عفاف و حجاب از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی علیرغم دستور صریح ریاست جمهوری و ریاست شورای عالی انقلاب فرهنگی در ۱۴/ ۶/ ۸۵ به وزیر به عنوان مسئول پیگیری «۱» ۲۵. تثبیت فرهنگ رو به رشد ارزشمندی گستاخی و پررویی و بدحجابی و ارتباط کلامی بی‌حد و حصر در بین زنان شاغل و یا بدحجاب با نامحرم و تقبیح حیاء و عفت و پرهیز از اختلاط با نامحرم و محدود نمودن صحبت به موارد ضروری و

---

(۱). این مصوّبات از سوی وزیر محترم آقای صفار هرندی محرمانه اعلام شده و مدت‌ها از ارائه آن به عموم و حتی محققان، از سوی شورای فرهنگ عمومی این وزارت ممانعت به عمل می‌آمد، برخی دستگاه‌ها خود اقدام به پخش آن نمودند. حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۵۰

شغلی که ماهواره و تلویزیون جمهوری اسلامی نقش مؤثری در

سیر صعودی این فرهنگ داشته است.

پیشگویی شهید حمید باکری سردار سرتیپ پاسدار جانشین لشکر ۳۱ عاشورا: «دعا کنید که شهید شوید، چون زمانی می‌رسد که جنگ تمام شده و شما به ۳ دسته تقسیم می‌شوید: دسته اول بی‌تفاوت می‌شوند و در زندگی غرق می‌شوند، دسته دوم به گذشته خود پشت می‌کنند و از آن پشیمان می‌شوند، دسته سوم به گذشته وفادار می‌مانند و احساس مسئولیّت می‌کنند که از شدت مصائب و سختی‌ها دق خواهند کرد. پس از خدا بخواهید تا شهید شوید.» ما جزء کدام دسته هستیم؟

برخی زمینه‌سازان و ترویج و اشاعه‌دهندگان بدحجابی در کشور به ترتیب تأثیرگذاری پایدار و عمیق در عموم:

برخی زمینه‌سازان و ترویج و اشاعه‌دهندگان بدحجابی در کشور به ترتیب تأثیرگذاری پایدار و عمیق در عموم: ۱. تلویزیون جمهوری اسلامی و برخی فیلم‌های سینماها، مؤثرترین وسیله در نمایش آخرین مدل‌های بدحجابی در کشور

۲. ماهواره و اینترنت و DC مبتذل و عدم کنترل معقول بدون

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۵۱

استفاده از قوّه قهریّه

۳. شکست و عدم موفقیّت طرح‌های مختلف مبارزه با بدحجابی به دلایل مذکور در مطالب پیشین در ۳۰ سال گذشته، که در هر شکست، بدحجابی و بی‌حجابی تشدید و اشکال جدیدی پیدا کرده است.

۴. عدم ممانعت از ورود مردان در حل معضل بدحجابی و پیشگیری از اعمال سلیقه‌های شخصی و افراط و تفریط در موضوع

۵. دوگانگی حجاب مدیران آموزشی «۱» در مدارس و یادگیری مشاهده‌ای دانش‌آموزان از بدو ورود به مدارس تا خروج از مقاطع

تحصیلی

۶. الزام والدین مذهبی با روش‌های نامناسب و خشن در رعایت موازین شرعی از جمله حجاب بدون ایجاد اعتقاد و علاقه قلبی از اوان کودکی

۷. استفاده از قوّه قهریّه بدون حلّ گره‌های فکری و اعتقادی بدحجاب توسط اهل فن

۸. بررسی وضعیّت طرح‌های ضربتی و ... پس از اجرا، بدون استفاده از علوم جامعه‌شناسی و روان‌شناسی زن و مرد و

---

(۱). مدیران آموزشی شامل کلیه کادر آموزشی مدرسه و اداره و وزارت می‌باشد. حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۵۲

روان‌شناسی اجتماعی و کارشناسان علوم دینی و روش‌های تبلیغ دین و مبلّغان مجرّب و متخصّص حوزوی و رفع اشکالات، قبل از اجرای طرح

۹. تصویب قوانین و مقررات و اعلام به عموم و عدم اجرای آن به طور دائم، از سوی متولّیان اجرایی

۱۰. عدم آموزش صحیح و استدلالی در خانواده و مدرسه از اوان کودکی به دختران و پسران

۱۱. تکیه بر زنان در رعایت حجاب و بی‌توجهی به نقش تعیین‌کننده مردان در رعایت حجاب خانواده طبق آیه شریفه قرآن که می‌فرماید:. «۱» ای کسانی که ایمان آورده‌اید، خود و کسان خود را از آتشی که هیزم آن مردم و سنگ‌هاست نگه دارید.

۱۲. احزاب سیاسی همسو با دشمنان اسلام و انقلاب اسلامی در ایران به ویژه در لباس به ظاهر روحانیّت و مذهبی در پست‌های کلیدی و دارای امکانات دولتی

۱۳. بمباران تبلیغاتی دشمن و حمایت مادی و معنوی از عوامل

---

(۱). سوره تحریم، آیه ۶. حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۵۳

داخلی در اجرای عملیّات روانی و فضاسازی برای اسلام‌زدایی در قالب‌های مختلف

۱۴. از بین رفتن حرمت و قداست و ابهّت قانون و قانون‌گذار در بین مردم به جهت راهیابی برخی افراد به این نهاد با وعده و تبلیغات غیرواقعی و دروغین به مردم، و اشتغال به امور حزبی و گروهی با بیت‌المال، برای تصاحب مراکز قدرت و استفاده از تظاهر به دین‌داری به عنوان وسیله‌ای سریع، برای نیل به اهداف دنیوی و حزبی خود، حتّی با تصویب قوانین و مقررات به نفع خود، و بازیچه شدن قانون و قانون‌گذار و کمک به اجرایی شدن برخی اهداف و منویّات دشمنان انقلاب اسلامی در بالاترین مرجع قانونی کشور و سکوت مسئولین نظارتی و سیاسی کشور

۱۵. ناکارآمدی ستاد و مراکز امر به معروف و نهی از منکر در سراسر کشور از بدو تأسیس تاکنون در مهار تبعات تهاجم فرهنگی

۱۶. استفاده سیاسی و حربه‌ای از موضوع شرعی علیه نظام جمهوری اسلامی در داخل و خارج کشور به دلیل نماد ملّی و اسلامی بودن حجاب به ویژه چادر

۱۷. اشاعه فحشا و روابط نامشروع از طریق اشاعه بدحجابی و بی‌حجابی در کشور از سوی عوامل داخلی و خارج از کشور

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۵۴

جهت استحاله فرهنگی و براندازی نظام

۱۸. طرّاحی و تولید و پخش گسترده و سراسری انواع مدل‌های شبیه چادر با عناوین چادر ملی و دانشجویی و عبا بدون رعایت کامل حدود شرعی حجاب، جهت تغییر شکل در نماد ملّی و حجاب برتر ایرانیان و ترویج بدحجابی در کشور و حذف چادر سنّتی

در بین نسل نو از سوی عوامل داخلی دوست و دشمن و خارج از کشور و سکوت درازمدت مسئولین فرهنگی و مذهبی و نظارتی و سیاسی کشور در پدیده نوظهور بدون توجّه به تبعات آن در وضعیّت حجاب

وصیت شهید محسن محمدی (۲۲ ساله): تو ای خواهر عزیز ... حجابت که تنها آرزوی من است حفظ کن تا دشمنان شاد نشوند، خواهرم هم‌اکنون من در سنگر حفاظت از ناموس و دین و وطنم هستم تو هم در سنگر حجاب هستی.

فصل سوم: حجاب از منظر شرع

حجاب در قرآن

حجاب در قرآن کلمه حجاب در قرآن هفت بار تکرار شده است که در سوره احزاب آیه ۵۳ و سوره نور آیه ۳۱ به معنی پوشش به کار رفته است و در باقی آیات به معنی مانع و پرده‌ای مستور است.

رابطه حجاب و نگاه با ارتباط نامشروع در قرآن

رابطه حجاب و نگاه با ارتباط نامشروع در قرآن ۱.. «۱» «به مردان باایمان بگو: دیده فرو نهند و پاکدامنی ورزند، که این برای آنان پاکیزه‌تر است، زیرا خدا به آنچه می‌کنند آگاه است.»

---

(۱). سوره نور، آیه ۳۰. حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۵۶

.۲

«۱» «به زنان باایمان بگو: دیدگان خود را (از نامحرم) فروبندند و پاکدامنی ورزند و زیورهای خود را آشکار نگردانند، مگر آنچه که (طبعاً) از آن پیداست و باید روسری خود را بر گردن خویش (فرو) اندازند، و زیورهایشان را جز برای شوهران یا پدران یا پدران شوهران یا پسران یا پسران شوهرانشان یا برادرانشان یا پسران برادرانشان یا پسرخواهرانشان یا زنان (هم‌کیش) خود یا کنیزانشان یا خدمتکاران مرد که (از زن) بی‌نیازند یا کودکانی که بر عورت‌های زنان وقوف حاصل

---

(۱). سوره نور، آیه ۳۱. حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۵۷

نکرده‌اند، آشکار نکنند و پاهای خود را (به گونه‌ای به زمین) نکوبند تا آنچه از زینت‌شان نهفته می‌دارند معلوم گردد. ای مؤمنان، همگی (از مرد و زن) به درگاه خدا توبه کنید، امید که رستگار شوید.»

برادرم، خواهرم پیامبر گرامی اسلام فرموده اند: «نگاه (به نامحرم) تیری مسموم از تیرهای شیطان است، پس کسی که به خاطر ترس از خدا، به نامحرم نگاه نکند، خداوند متعال به او ایمانی عطا فرماید، که شیرینی آن را در قلبش می‌یابد.» اگر ایمانی می خواهی که شیرینی‌اش را در قلب خود بیابی کافی است نگاهت را از نا محرم برگیری، تا آنچه همگان نمی‌یابند، بیابی. ۳.

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۵۸

. «۱» ای پیامبر، به زنان و دخترانت و به زنان مؤمن بگو: «پوشش‌های خود را بر خود فروتر گیرند، این برای آنکه شناخته شوند و مورد آزار قرار نگیرند (به احتیاط) نزدیک‌تر است و خدا آمرزنده مهربان است.»

با توجه به آیات مذکور رابطه مستقیمی در حجاب و نگاه و ارتباط نامشروع می‌یابیم. غضّ بصر و پوشاندن چشم از نگاه ناروا، دستور صریح قرآن به زن و مرد مسلمان است، و چون مرد در برابر غریزه جنسی ضعیف بوده و با نگاه ناروا و آلوده، زودتر اسیر

هوای نفس می گردد، از این رو، ابتدای دستور، خطاب به مرد، و پرهیز از ارتباط نامشروع است. نقطه آغازین هر ارتباط نامشروعی از نگـاه حرام زن و مرد به ویژه مرد و خودنمایی زن است، لـذا خداونـد حکیم، با سه دسـتور، حفظ نگاه و انـدام از حرام، و رعایت حجاب کامل، پاکی روح و روان و عفّت و پاکدامنی مسلمانان را بیمه نموده است، و راهی برای رستگاری و صعود بر قله‌های کمال و معرفت گشوده است.

.۴

---

(۱). سوره احزاب، آیه ۵۹. حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۵۹

. «۱» بر زنان در مورد پدران و پسران و برادران و پسـران برادران و پسـران خواهران و زنان (هم کیش) و بردگان‌شان گناهی نیسـت (که دیده شوند) و باید از خدا پروا بدارید که خدا همواره بر هر چیزی گواه است.

برادرم اگر خـانواده عفیـف و پاکـدامن می‌خـواهی، غیرت را زیور مردانگی خود سـاز، و نگـاهت را ازنـاموس دیگران برگیر. زنـان ناموس خدا هستند، مبادا بر امانت خدا خیانت ورزی، تو حافظ ناموس خدایی

رابطه زن و مرد در قرآن

رابطه زن و مرد در قرآن طبق آیـاتی که ذکر شـد رابطه زن و مرد از نظر شـرع از دو حـال خارج نیست یا محرم است، که محارم در دو آیه ذکر شده است و یا نامحرم، یعنی غیر از این موارد ذکر شده در آیه، جنس مخالف

---

(۱). سوره احزاب، آیه ۵۵. حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۶۰

نسبت به یکدیگر نامحرم، می‌باشند و باید حریمی بین آنها باشد.

از ابتـدای خلقت نیز حریمی بین زن و مرد بوده و در بین اقوام و ملـل مختلف که به خـدا اعتقـادی نداشـتند، خودی و بیگـانه وجود داشته و در اسلام نیز معیّن شده است و ضوابط خاصی دارد.

حریم دو نوع است:

دو رابطه محرمیّت و نـامحرم، رفتـار و برخوردهـای خـاص خـود را دارد، و هرگز نمی‌تـوان این دو رابطه را مخلـوط و یـا جـایگزین یکدیگر نمود، مگر این‌که نوع رابطه تغییر یابد، همچون رابطه زوجیّت که نامحرم تبدیل به محرم می گردد.

بنابراین، در عین نامحرم بودن، نمی‌توان رابطه دوستی با جنس مخالف برقرار نمود. به‌طور کلی هر نوع برخورد و نگاه و رفتاری که می‌توان با محارم انجام داد، نمی‌توان با نامحرم به جا آورد، چون حریم و خط قرمز بین زن و مرد همین اصل

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۶۱

است.

بنابراین به نام دوست و همکار و همسایه و فامیل و ... نمی‌توان این حریم را شکست، هر مقدار شکسته شود چه با نگاه چه با زبان و ... گناه بوده و حکم زنا را دارد. زنا از کمترین نگاه ناروا و حرام شروع می‌شود زنای چشم، زنای زبان و ...

بنابراین پسـر و دخترعمّه و پسر و دختردایی و دختر و پسـرخاله و خواهرشوهر و شوهرخواهر و دختر و پسـرعمو و تمام فامیل غیر از محارم که در آیه ذکر شده است، نامحرم بوده و از زمان تکلیف احکام نامحرم جاری است.

رابطه زن و مرد نامحرم، تا وقتی به عنوان دو انسان و خالی از هوا و هوس می‌باشد، بلامانع بوده و می‌توانند با رعایت حد ومرزهـا در عرصه‌هـای مختلف فردی و اجتمـاعی مشـارکت و فعالیت نماینـد. حجاب نیز در جهت ایجاد رابطه انسانی بین زن و مرد

نامحرم، ضرورت و وجوب پیدا کرده است.

حجاب درونی و مصادیق آن در قرآن

اشاره

حجاب درونی و مصادیق آن در قرآن حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۶۲

. «۱» هنگام تکلّم لطیف و نرم (نازك) با مردان سخن نگویید، مبادا آن‌که دل‌اش بیمار (هوی و هوس) است به طمع افتد (بلکه متین) و درست سخن گوئید.

حجاب درونی یعنی پرهیز از هر عاملی که توجّه دیگران را به جنس مؤنث به عنوان زن و زیبایی‌های او جلب کند، به چند مورد مؤثر اشاره می کنیم:

۱. صحبت

۱. صحبت از جمله عوامل جلب‌کننده صحبت است، چون صدای زن نازك و ظریف و در بیشتر اوقات با صدای خوب زیبایی خاصّی پیدا

می کند، لذا در صحبت اگر صدا ترقیق (نازك) شود، و با ناز و کرشمه آمیخته گردد، دل‌های بیمار را به خود جلب کرده، و یا به فتنه می‌اندازد. بنابراین زنان در برابر نامحرم، باید جدّی بوده و از ترقیق و نرم کردن صدا به شدّت بپرهیزند.

۲. نگاه

۲. نگاه توضیح کامل در صفحات پیش گذشت. زن و مرد نامحرم باید

---

(۱). سوره احزاب، آیه ۳۲. حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۶۳

از نگاه خیره و ممتد و با قصد ریبه و لذّت به یکدیگر پرهیز نمایند. نگاه مسموم، خطرناك‌تر و مفسده‌انگیزتر از سایر موارد است.

۳. راه رفتن

۳. راه رفتن قرآن یکی از خصوصیات و حسنی که به دختران شعیب در برابر حضرت موسی اشاره می کند، راه رفتن توأم با متانت و حیاء است .... «۱» بنابراین، زن باید در برابر نامحرم، وجود خود را عاری از هرگونه حرکات مفسده‌انگیز و فریبنده نموده و حیاء و متانت و وقار را زیور خود سازد، از این روست که پیشاپیش مرد نامحرم راه رفتن، بر زن و مرد کراهت دارد تا مرد به گناه و فتنه نیافتد.

یکی از حکمت‌های باطل بودن نماز مرد پشت سر زن همین است.

آیه شریفه ۳۱ در سوره نور نیز دستور متانت و وقار و سنگینی را به زن می‌دهد آنجا که می‌فرماید: ... طوری پاهایشان را به زمین نکوبند تا

---

(۱). سوره قصص، آیه ۲۵. حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۶۴

زینت‌هایشان که مخفی است آشکار شود.

۴. مدل و رنگ لباس

۴. مدل و رنگ لباس اسلام شکل و مدل و رنگ خاصی در حجاب زن معین نکرده است، ولی محدوده و اندازه و خط قرمزها کاملًا معین است، یعنی حجاب زن از هر مدل و رنگی باشد، باید اندازه حجاب رعایت شده، و از جلب نظر نامحرم بپرهیزد. بدیهی است لباسی ساده که حجم بدن پیدا نباشد و کاملًا اندازه شرعی رعایت شده باشد، حجاب شرعی است.

خواهرم اگر واقعا قلبات پاک است و قصد خودنمایی و دلربایی نداری، چرا آراستگی توفقط بیرون از منزل در برابر نامحرم است؟ قلب پاک، اعمال پاک دارد، پاک و عفیف باشد برون بازیچه هوس، محال است درون، محال است. ظاهرت، فریادی از درون توست، خود را نفریب، دیگران تو را عفیف و متین نمی‌بینند خودت را دریاب.

فصل چهارم: حجاب از نگاه مراجع تقلید

اشاره

فصل چهارم: حجاب از نگاه مراجع تقلید بر زنان واجب است تمام بدن خود را، به استثناء وجه و کفین، از نامحرم بپوشانند، مشروط به آنکه:

اولًا، وجه و کفین آنها زینت نداشته باشد. ثانیاً، کسی به قصد لذّت و ریبه به وجه و کفین آنها نگاه نکند. «۱» حضرت آیت‌الله گلپایگانی: بنابر احتیاط واجب باید وجه و کفین را هم از نامحرم بپوشانند.

حضرت آیت‌الله بهجت: زن‌ها باید بنابر احتیاط واجب، بیش از مقدار وجه و کفین خود را، به عنوان مقدمه علمیّه بپوشانند. (وجه عبارت است از آن مقدار از صورت که در وضو واجب است شسته شود و کفین نیز عبارت است از مچ تا سر انگشتان) «۲»

---

(۱). حاشیه امام (ره) بر عروه الوثقی، بحث ستر و ساتر، م ۵؛ احکام بانوان، ص ۱۱، سؤال ۶؛ توضیح‌المسائل حضرت آیت‌الله اراکی، مسئله ۲۴۴۹.

(۲). استفتاء از حضرت آیت‌الله بهجت؛ حاشیه امام (ره) بر عروه الوثقی، بحث ستر و ساتر، ص ۵۵۱؛ توضیح‌المسائل آیت‌الله اراکی، مسئله ۲۴۴۹. حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۶۶

استفتاء: در صورتی که زن می‌داند مرد نامحرم به قصد لذّت

به صورت و دست‌های معمولی زینت نشده او نگاه می‌کند در این فرض پوشاندن صورت و دست‌ها لازم است یا نه؟

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای: در فرض مذکور باید حتّی وجه و کفین خود را هم بپوشاند.

حضرت آیت‌الله بهجت: پوشاندن دست و صورت مطلقاً بنابر احتیاط لازم است.

حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی: جایز نیست.

حضرت آیت‌الله سیستانی: اگر مفسده بر آن مترتب باشد یا مستلزم نگاه حرام باشد جایز نیست.

حضرت آیت‌الله تبریزی: چنانچه ترویج فساد در جامعه باشد جایز نیست.

حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی: برای عکس اشکال ندارد مشروط به این که خودش مرتکب کار حرامی نشود.

آیت‌الله مکارم شیرازی: حجاب واجب آن است که بدن و برجستگی‌های آن پوشیده باشد، خواه به وسیله چادر باشد یا مانتوهای

معمولی، همچنین مقنعه یا روسری مناسب، رنگ‌ها نیز تأثیری ندارد، مگر اینکه باعث تحریک شود، ولی بی‌شک پوشیدن چادر و مقنعه و مانتو با هم، حجاب کامل‌تر است.

استفتاء: آیا پوشیدن مانتو و شلواری که حجم بدن و یا برجستگی‌های آن در مقابل نامحرم پیداست، جایز است؟

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۶۷

امام (ره): از جهت حجاب و ستر کافی است، ولی چنانچه پیدا

بودن حجم یا برجستگی‌های بدن باعث ریبه و مفسده باشد، باید بپوشانند. «۱» حضرت آیت‌الله گلپایگانی: در صورتی که موجب جلب توجّه اجنبی باشد، جایز نیست.

حضرت آیت‌الله بهجت: با پوشش بدن مانعی ندارد.

حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی: از شرایط حجاب این است که باید حجم بدن زن پوشیده باشد و موجب جلب توجه دیگران نشود. لذا مورد سؤال، حجاب کامل نیست.

استفتاء: آیا پوشیدن مانتوی تنگ و کوتاه با شلوار تنگ، حجاب کامل تلقی می‌شود یا نه؟

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای: زن باید علاوه بر مراعات پوشش بدن، از لباس‌هایی که موجب تهییج شهوت است یا جلب توجه نامحرم می‌کند، یا فساد دارد اجتناب نماید.

استفتاء: در پوشش زن صرف دیده نشدن پوست بدن حجاب محسوب می‌شود یا برجستگی و حجم بدن نباید نمایان باشد؟

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای: تنها وظیفه خواهران مراعات پوشیده بودن نیست، بلکه از آنچه موجب تهییج شهوت یا جلب توجه نامحرم یا فساد است باید احتراز نماید.

---

(۱). استفتاء از امام (ره)، به نقل از کتاب احکام ازدواج، ص ۱۹۵. حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۶۸

حضرت آیت‌الله جواد تبریزی: برای زن لباسی که زینت شمرده

شود یا موجب تهیج جنسی باشد، پوشاندن آن از نامحرم لازم است.

حضرت آیت‌الله سیستانی: پوشیدن این‌گونه لباس شهوت‌انگیز جایز نیست. اگر به نحوی باشد که شهوت‌انگیز باشد باید پوشانده شود.

حضرت آیت‌الله بهجت: حجاب پوشش کامل بدن است، از جلب توجه دیگران و تشبّه به کفّار اجتناب نمایند.

استفتاء: اندازه شرعی حجاب چیست و در ایران چه لباسی حجاب کامل می‌باشد؟

حضرت آیت‌الله بهجت: پوشیدن تمام بدن غیر از وجه و کفین، چادر پوشش کامل است.

حضرت آیت‌الله جواد تبریزی: بر زن لازم است غیر از قرص صورت و کفین را از نامحرم بپوشاند. هر لباسی که غیر از قرص صورت و کفین از بدن را بپوشاند حجاب است.

حضرت آیت‌الله سیستانی: پوشاندن مو و بدن به جز صورت و دست‌ها تا مچ بهتر است از چادر استفاده شود.

استفتاء: آیا پوشیدن چادر بدون مقنعه یا روسری به طوری که هنگام مرتب کردن چادر، اندام و لباس‌ها و زینت زن پیدا باشد اشکال دارد؟

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۶۹

حضرت آیت‌الله جواد تبریزی: پوشیدن چادر یا لباسی که با آن، بدن در معرض دید نامحرم است کافی نیست.

حضرت آیت‌الله سیستانی: اگر بتواند خود را با آن از نامحرم بپوشاند کافی است.

حضرت آیت‌الله بهجت: باید کاری نکنند که پیدا شود.

حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی: باید مواظب باشد که هنگام مرتّب کردن بیگانه او را نبیند.

استفتاء: از صورت آرایش شده زن چه مقدار باید پوشانده شود؟

حضرت آیت‌الله جواد تبریزی: پوشاندن آن مقدار از آرایش، که معمول است مانند بند انداختن متعارف مانعی ندارد و غیر از آن باید پوشانده شود.

حضرت آیت‌الله بهجت: نباید در معرض دید نامحرم بگذارند.

حضرت آیت‌الله سیستانی: اگر آرایشی با کرم‌ها و مانند آنها باشد، باید پوشانده شود، ولی اگر فقط برداشتن مو و ابرو باشد، واجب نیست.

حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی: صورت اصلاح کرده، تمام آن باید پوشیده باشد.

حضرت امام (ره) و حضرات آیات گلپایگانی و اراکی: ابروان را باید بپوشاند.

استفتاء: سرمه کشیدن در معرض دید نامحرم چه حکمی

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۷۰

دارد؟

حضرت آیت‌الله بهجت: در غیر اضطرار اجتناب شود.

حضرت آیت‌الله سیستانی: اگر خطر به گناه افتادن نباشد و به قصد تحریک نامحرم نباشد، جایز است.

حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی: نوعی آرایش است، و باید پوشیده باشد.

استفتاء: پیدا بودن زیر چانه در حضور نامحرم چه حکمی دارد و آیا مقنعه‌های بدون چانه حجاب محسوب می‌شود؟

حضرت آیت‌الله بهجت: پوشش زیر چانه لازم است.

حضرت آیت‌الله سیستانی: اگر به مقداری که معمولًا می‌پوشاند، پوشانیده باشد، جایز است.

حضرت آیت‌الله جواد تبریزی: پوشاندن زیر چانه از مرد نامحرم لازم است.

حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی: واجب است زیر چانه را بپوشاند.

مسئله: جوراب‌های نازک که پوست پا از آن نمایان باشد، حکم پوشش ندارند، و خانم‌ها باید از پوشیدن این‌گونه جوراب‌ها در مقابل نامحرم اجتناب کنند. «۱»

---

(۱). حاشیه حضرات امام (ره)، گلپایگانی و اراکی بر عروه الوثقی، بحث ستر و ساتر، ص ۵۵۰. حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۷۱

حضرت آیت‌الله گلپایگانی: معمولًا پوشیدن این‌گونه جوراب‌ها در مقابل نامحرم معرض گناه است و جایز نیست.

استفتاء: آیا در مقابل نامحرم پوشیدن جوراب ضخیم در حالی که حجم پا پیدا باشد، اشکال دارد یا نه؟

حضرت امام (ره): در صورتی که مفسده‌ای بر آن مترتب نباشد و پوست پا پیدا نباشد، اشکالی ندارد.

حضرت آیت‌الله گلپایگانی: معمولًا پوشیدن این‌گونه جوراب‌ها در مقابل نامحرم معرض گناه است و جایز نیست.

حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی: از شرایط حجاب این است که باید حجم بدن زن پوشیده باشد و موجب جلب توجه دیگران نشود.

استفتاء: آیا نمایان بودن کف پا، روی پا، قوزک پا و یا پاشنه پا از مردان نامحرم شرعاً جایز است؟

حضرات امام (ره)، گلپایگانی و اراکی: جایز نیست.

مسئله: پوشیدن چادرهایی که موها و یا سایه دست‌ها از پشت آن نمایان باشد، جایز نیست و خانم‌ها خصوصاً در منزل اگر نامحرمی هست، باید از پوشیدن این گونه چادر خودداری کنند. «۱»

---

(۱). حاشیه حضرات امام (ره)، آیات گلپایگانی و اراکی بر عروه‌الوثقی، بحث ستر و ساتر. حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۷۲

حضرت آیت‌الله بهجت: بدن پیدا نباشد، مانعی ندارد.

حضرت آیت‌الله جواد تبریزی: پوشیدن چادر یا لباسی که با آن بدن در معرض دید نامحرم است کافی نیست.

حضرت آیت‌الله سیستانی: اگر به نحوی باشد که شهوت‌انگیز

باشد، باید پوشانده شود.

استفتاء: پوشیدن مانتو و مقنعه‌ای که رنگ روشن دارد چه حکمی دارد؟ (در برابر نامحرم)

حضرت آیت‌الله سیستانی: اشکال ندارد.

حضرت آیت‌الله بهجت: مانعی ندارد.

حضرت آیت‌الله لنکرانی: اگر موجب جلب توجه دیگران شود جایز نیست.

استفتاء: در لباس زن و مرد رنگ چه حکمی دارد؟

حضرت آیت‌الله بهجت: صرف رنگ، حکمی ندارد.

حضرت آیت‌الله سیستانی: هر رنگی باشد اشکال ندارد مگر اینکه موجب تحقیر و هتک حرمت او باشد.

حضرت آیت‌الله جواد تبریزی: بهترین رنگ، رنگی است که بهتر ساتر باشد و جلب نظر نامحرم نکند.

حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی: رنگ لباس نباید به گونه‌ای باشد که توجّه دیگران را جلب کند.

استفتاء: آیا کفش صدادار برای زنان مصداق آیه

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۷۳

می‌باشد یا نه؟

حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی: بلی، ظاهراً این‌طور است.

حضرت آیت‌الله بهجت: منظور طلا و نقره و خلخال است.

حضرت آیت‌الله سیستانی: خیر

حضرت آیت‌الله جواد تبریزی: بعضی از افراد آن، در اینکه راه رفتن مصداق آیه کریمه باشد مدخلیّت دارد.

استفتاء: پوشیدن کفش رنگ روشن چه حکمی بر زن و مرد دارد؟

حضرت آیت‌الله جواد تبریزی: مانعی ندارد.

حضرت آیت‌الله سیستانی: اشکال ندارد.

حضرت آیت‌الله بهجت: مانعی ندارد.

حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی: اگر موجب جلب توجّه دیگران شود جایز نیست.

استفتاء: آیا پوشیدن کفش صدادار برای زن در مقابل نامحرم اشکال دارد؟

حضرت آیت‌الله سیستانی: اگر تحریک‌کننده باشد، جایز نیست.

حضرت آیت‌الله بهجت: شاید مکروه باشد.

حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی: جایز نیست.

حضرت آیت‌الله جواد تبریزی: اگر موجب جلب نظر نامحرم و تهییج وی نباشد، مانعی ندارد.

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۷۴

حضرت امام (ره): در صورتی که مفسده‌ای بر آن مترتب شود، اجتناب لازم است.

استفتاء: استفاده از انگشتر و حلقه یا النگو برای زنان در حضور نامحرم چه حکمی دارد؟

حضرت آیت‌الله بهجت: خلاف احتیاط است.

حضرت آیت‌الله جواد تبریزی: استفاده زن از انگشتر معمولی به قدر متعارف مانعی ندارد.

حضرت آیت‌الله سیستانی: اشکالی ندارد.

حضرت آیت‌الله صافی گلپایگانی: باید در معرض دید نامحرم قرار ندهد.

حضرت آیت‌الله جواد تبریزی: پوشاندن مثل النگو از نامحرم لازم است.

حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی: اشکال دارد.

حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی: نباید در معرض دید نامحرم قرار دهند.

استفتاء: آیا حضور بی‌حجاب دختر در نزد خواستگار در جلسات اوّلیه برای این‌که نقطه نظرات همدیگر را بدانند، اشکال دارد؟

حضرت آیت‌الله سیستانی: به این عنوان جایز نیست.

حضرت آیت‌الله جواد تبریزی: آن مقداری که جایز است این

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۷۵

است که زن در یک مرتبه برای مردی که قصد ازدواج دارد چادر خود را کنار بزند.

حضرت آیت‌الله بهجت: جایز نیست.

حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی: به صورت مطلق جایز نیست. بلی در مراحل پایانی مرد می‌تواند به بدن زن نگاه کند که آن هم بهتر است از روی چادر نازک و لباس باشد.

استفتاء: در بین بعضی از خانواده‌ها رایج شده که قبل از اجرای صیغه عقد، داماد (غیر از رفت و آمدهای متعارف برای خواستگاری) رفت و آمدهایی با دختر دارد، به طوری که با هم گفت‌وگو و نشست و برخاست و رفتن به بیرون از منزل را دارند و یا اینکه دختر و پسر قبل از آنکه والدین اطلاع یابند به اصطلاح خودشان با شوهر آینده‌شان در مورد زندگی آینده ساعت‌ها با هم گفت‌وگو دارند. آیا این نوع روابط جایز است یا نه؟

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای: معیار در جواز صحبت کردن با نامحرم مفسده و عدم مفسده است.

حضرت آیت‌الله صافی گلپایگانی: این ارتباط با بیگانه جایز نیست.

حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی: جایز نیست.

حضرت آیت‌الله تبریزی: تا وقتی که صیغه عقد اجرا نشده دختر و پسر با هم نامحرم هستند و حکم آنها، حکم بقیه افراد

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۷۶

نامحرم است.

حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی: به مقداری که برای شناخت یکدیگر لازم است اشکالی ندارد. مشروط بر اینکه گفتگوهای معمولی و عادی به مقدار نیاز باشد.

استفتاء: اگر زنی در خیابان یا در حضور نامحرم از عطر یا ادکلن استفاده نماید به طوری که از بوی عطر حضور زن معلوم

شود، اشکال دارد؟

حضرت آیت‌الله سیستانی: اگر به قصد تحریک اجانب باشد یا معمولًا موجب تحریک شود جایز نیست وگرنه اشکال ندارد.

حضرت آیت‌الله بهجت: کراهت دارد.

حضرت آیت‌الله جواد تبریزی: استفاده زن از عطریات در بیرون از منزل که موجب جلب نظر است جایز نیست.

حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی: جایز نیست.

استفتاء: مردی که همسرش در حضور نامحرم آرایش نموده و حجاب را رعایت نکند چه حکمی دارد؟

حضرت آیت‌الله بهجت: وظیفه زن پوشش اسلامی است.

حضرت آیت‌الله سیستانی: بر او واجب است مانع گناه همسرش شود.

حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی: طبق شرایط امر به معروف و نهی از منکر عمل کند.

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۷۷

حضرت آیت‌الله جواد تبریزی: باید او را با تحقق شرایط نهی از منکر نماید.

استفتاء: بلند بودن ناخن زن در حضور نامحرم چه حکمی دارد؟

حضرت آیت‌الله سیستانی: اشکالی ندارد.

حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی: بلند بودن ناخن و لاک زدن ناخن‌ها در برابر نامحرم زینت محسوب می‌شود و پوشش آن لازم است.

حضرت آیت‌الله بهجت: اشکال ندارد، مگر زینت باشد.

حضرت آیت‌الله جواد تبریزی: مانعی ندارد.

استفتاء: لاک زدن ناخن‌ها در برابر نامحرم چه حکمی دارد؟

حضرت آیت‌الله جواد تبریزی: بعید نیست که داخل زینت باشد که پوشاندن آن لازم است.

حضرت آیت‌الله سیستانی: جایز نیست.

استفتاء: آیا حجاب زن باید مشکی یا از رنگ‌های تیره باشد؟

حضرت آیت‌الله بهجت: هر چیز که ساتر بودن آن بیشتر باشد اولی است.

حضرت آیت‌الله سیستانی: بهتر است ولی لازم نیست.

حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی: در وضع فعلی رنگ مشکی ترجیح دارد و چنانچه موجود نباشد بهتر است رنگ‌های تیره تهیه

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۷۸

شود. (۱۹/ ۶/ ۷۵)

استفتاء: فیلمبرداری و عکاسی در برخی از مجالس عروسی به علت لاابالیگری، مسائل محرم و نامحرم احیاناً رعایت نمی‌شود توسط عکاس زن، که شغلش این کار است چه حکمی دارد؟

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای: مراعات کامل حجاب اسلامی در برابر نامحرم در هر حال لازم است و فیلم‌برداری از مجالس زنانه اگر مستلزم نظر حرام یا موجب اشاعه فساد و ترقّب مفاسد باشد جایز نیست.

حضرت آیت‌الله صافی گلپایگانی: در صورتی که فیلمبرداری با ارتکاب محرم مثل نظر به نامحرم و مانند آن باشد، جایز نیست.

مکارم شیرازی: جایز نیست.

حضرت آیت‌الله سیستانی: اگر مفسده مترتب باشد یا مستلزم نگاه حرام باشد جایز نیست.

حضرت آیت‌الله تبریزی: چنانچه ترویج فساد در جامعه باشد جایز نیست.

استفتاء: متأسفانه اخیراً نوارهای موسیقی همراه با خوانندگی خوانندگان زن با مجوّز وزارت ارشاد اسلامی منتشر شده است، آیا تکثیر و استماع اینگونه نوارها چگونه است؟

حضرت آیت‌الله بهجت: جایز نیست.

حضرت آیت‌الله صافی گلپایگانی: استماع آن حرام و تکثیر یا به دیگران دادن آن نیز حرام است و مجوّز وزارت ارشاد وجه شرعی ندارد بلکه اشاعه فساد است.

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۷۹

حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی: تکثیر و استماع این‌گونه نوارها حرام است و مجوز وزارت ارشاد حکم الهی را تغییر نمی‌دهد.

حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی: جایز نیست.

حضرت آیت‌الله تبریزی: گوش دادن و تکثیر نوارهای مزبور حرام است، مؤسسه یا شخص اجازه بدهد یا ندهد.

استفتاء: تشکیل کلاس‌های مختلط در برخی دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی چه صورت دارد؟

حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی: اگر مفسده داشته باشد جایز

نیست.

حضرت آیت‌الله بهجت: اختلاط مرد و زن حرام است.

حضرت آیت‌الله صافی گلپایگانی: معرض فساد است و جایز نیست.

حضرت آیت‌الله تبریزی: اختلاط مرد و زن به صورتی که در معرض فساد و محرّمات باشد جایز نیست، چنانچه در معرض این باشد که برخی به جهت آن به حرام بیفتند جایز نیست.

حضرت آیت‌الله سیستانی: اگر مستلزم مفسده باشد جایز نیست.

حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی: اگر بتوانند جداسازی کنند بهتر است.

استفتاء: برخی از مغازه‌ها برای عرضه کردن اجناس و لباس‌هایشان مجسمه‌هایی از انسان اعم از مرد و زن و کودک

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۸۰

درست کرده‌اند (مانکن) که متأسفانه موجب ترویج فرهنگ بیگانه و تحریک دیگران می‌باشد، نظر حضرتعالی در این رابطه چیست؟

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای: از هر کاری که موجب ترویج فرهنگ بیگانه بوده و موجب مفسده باشد اجتناب شود.

حضرت آیت‌الله صافی گلپایگانی: این‌گونه امور موجب فساد اخلاق و ترویج منکرات است و اشکال دارد.

حضرت آیت‌الله بهجت: اگر ترویج فرهنگ مخرّب باشد اشکال دارد.

حضرت آیت‌الله تبریزی: نگهداری مجسمه یمنی ندارد و ساختن آن نزد مشهور حرام است و اشاعه فساد در مجتمعات مسلمین جایز نیست.

حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی: ساخت و ساز و خرید و فروش و استفاده از مجسمه انسان یا حیوان اشکال دارد.

استفتاء: حدّ حجاب در مردها چه مقدار می‌باشد؟

حضرت آیت‌الله سیستانی: پوشاندن عورت واجب است ولی جایز نیست بدن خود را به قصد واداشتن زن نامحرم به نگاه حرام برهنه کند، بلکه به احتیاط واجب نباید در صورت وقوع نگاه حرام برهنه شود.

حضرت آیت‌الله بهجت: پوشش عورتین. برهنه شدن مردان مقابل زن‌ها خلاف احتیاط است.

حضرت آیت‌الله تبریزی: بر مرد پوشاندن تمام بدن لازم نیست

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۸۱

و می‌تواند با پوشیدن یک لنگ راه برود کما اینکه در بعضی از مناطق گرمسیر متعارف است.

حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی: آن مقدار که معمولًا پوشانده نمی‌شود اشکال ندارد؛ مانند سر و گردن و دست‌ها؛ حتّی پیراهن‌های آستین‌کوتاه معمولی

حجاب حکم ضروری دین

حجاب حکم ضروری دین استفتاء: آیا حجاب از ضروریات دین است؟ حکم کسانی که به آن بی‌اعتنایی می‌کنند چیست؟

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای: اصل حجاب ضروری دین محسوب

می‌شود و بی‌اعتنایی به اصل حجاب و عدم رعایت آن معصیت و گناه است.

حضرت آیت‌الله صافی گلپایگانی: اصل وجوب حجاب في‌الجمله از ضروریات اسلام است و منکر آن مرتد است ولی بی‌اعتنایی به آن با عدم انکار وجوب آن فسق است.

حضرت آیت‌الله تبریزی: اصل حجاب برای زنان از ضروریات دین است و حکم کسانی که به آن بی‌اعتنایی نمایند حکم بی‌اعتنایی به سایر تکلیف دینی است.

حضرت آیت‌الله سیستانی: اصل حجاب از مسلمات شریعت و در قرآن آمده است، ولی کسانی که توجّه به وضوح آن ندارند انکار آنها مستلزم انکار نبوت نیست و بی‌اعتنایی عملی گناه است.

حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی: آری حجاب از ضروریات دین

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۸۲

است، ولی انکار آن برای کسانی که از ضروری بودن آن آگاهی ندارند موجب ارتداد نمی‌شود.

حضرت آیت‌الله بهجت: بی‌اعتنایی به حجاب گناه است و داشتن حجاب واجب است.

چادر مشکی

چادر مشکی استفتاء: عده‌ای همراه با تبلیغات فرهنگی دشمن در روزنامه‌ها و سخنرانی‌هایشان می‌گویند چادر مشکی برای بانوان مکروه است و باید پوشش جدید مانند مانتو و کت و دامن با رنگ‌های متنوع جایگزین چادر مشکی شود. آیا چنین حرفی و اقدامی صحیح است یا نه؟

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای: این صحبت صحیح نیست، و بهترین حجاب پوشش چادر است و چادر سیاه هم بی‌اشکال است و کراهت ندارد.

حضرت آیت‌الله تبریزی: زن باید بدن خود را در غیر وجه و کفّین، از نامحرم بپوشاند و نیز باید زینت خود را بپوشاند و لباسی که زینت حساب می‌شود باید آن را هم بپوشاند و با چادر بهتر می‌تواند بدن و زینت را بپوشاند و چادر سیاه مثل عبای سیاه کراهت ندارد.

حضرت آیت‌الله بهجت: این اقدام باطل است.

حضرت آیت‌الله صافی گلپایگانی: نظر مذکور صحیح نیست و

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۸۳

مفاسد بسیار دارد. متأسفانه در این زمان عده‌ای اصرار بر آشکار شدن مفاتن زن و خروج او از ستر و عفاف که حافظ شخصیّت و ارزش و متانت اوست دارند، مع‌الاسف می‌خواهند این امر را اسلامی جلوه دهند در حالی که اسلامی نیست.

حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی: چادر مشکی بهترین حجاب است و پوشیدن لباس‌هایی که جلب توجّه کند حرام است.

حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی: با توجه به اینکه در حال حاضر رنگ مشکی برای حفظ پوشش زنان بهتر است کراهت آن ثابت نیست.

احکام نگاه و روابط زن و مرد

احکام نگاه و روابط زن و مرد استفتاء: حضور زنان در کوچه و بازار بدون وجود ضرورت و سر و کار داشتن بیش از حد با نامحرمان چگونه است؟

حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی: مناسب نیست، بلکه در بعضی موارد جایز نیست.

حضرت آیت‌الله صافی گلپایگانی: خلاف سنن اسلامی و التزام به عفّت و پرهیز از اختلاط با بیگانه است.

حضرت آیت‌الله تبریزی: مقتضای عفّت آن است که از صحبت با نامحرم در غیر موارد حاجت پرهیز نماید و نیز در کوچه و بازار در صورتی که در معرض نگاه نامحرم باشد به غیر از مقدار حاجت و ضرورت مکث ننماید.

حضرت آیت‌الله بهجت: جواز و عدم جواز دائر مدار اشتمال

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۸۴

بر حرام و عدم آن است.

حضرت آیت‌الله سیستانی: اگر با رعایت احکام شرع باشد اشکال ندارد اگرچه بهتر ترک است.

حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی: در برخورد و گفتگو با نامحرمان به گفتگوهای عادی اکتفا کنند.

استفتاء: آیا نگاه کردن زن و مرد نامحرم به طوری که متوجّه مشخصات قیافه و اندام مرد شود، اشکال دارد؟

حضرت آیت‌الله بهجت: نگاه کردن مرد به صورت زنی که می‌خواهد با او ازدواج کند جایز است به شرط آنکه بداند مانع شرعی از ازدواج با او نیست و احتمال هم بدهد که زن ازدواج را قبول کند و احتمال هم بدهد که این نگاه کردن اطلاع تازه‌ای پیدا می‌کند.

حضرت آیت‌الله بهجت: اگر فتنه و ریبه نباشد اشکال ندارد.

حضرت آیت‌الله سیستانی: به مقداری که معمولًا مردها نمی‌پوشانند نگاه بدون لذت جسمی و بدون خوف از وقوع حرام اشکال ندارد.

حضرت آیت‌الله جواد تبریزی: با التذاذ جنسی جایز نیست.

حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی: اگر با ریبه باشد، حرام است.

استفتاء: آیا گفتگو و خنده و شوخی با نامحرم هنگام خرید یا محل کار یا با مردان نامحرم فامیل برای زن اشکال دارد؟

حضرت آیت‌الله جواد تبریزی: جایز نیست.

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۸۵

حضرت آیت‌الله سیستانی: اگر تحریک‌کننده باشد یا خوف مبتلا شدن به گناه باشد جایز نیست.

حضرت آیت‌الله بهجت: در غیر ضرورت و غیرخوف فتنه خلاف احتیاط است.

حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی: جایز نیست.

استفتاء: صحبت کردن با مرد نامحرم در چه صورتی جایز می‌باشد و ضرورت به چه مقدار اطلاق می‌شود؟

حضرت آیت‌الله سیستانی: مقیّد به ضرورت نیست.

حضرت آیت‌الله بهجت: در صورتی که مهیّج و ریبه‌دار نباشد

تشخیص عرفی است.

حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی: چنانچه موجب تهییج نشود و مفسده هم نداشته باشد مانعی ندارد.

استفتاء: آیا از نظر اسلام دوستی و قدم زدن در خیابان و صحبت کردن زن و مرد نامحرم اشکال دارد یا نه؟ موارد حرمت صحبت زن و مرد نامحرم چیست؟

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای: صحبت کردن و قدم زدن با نامحرم از روی لذّت حرام است.

حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی: بلی این کارها از نظر اسلام غلط است و باید ترک شود. هر جا که مقدمه فساد باشد یا صحبت‌های غیرمتعارف باشد.

نشستن کنار نامحرم

نشستن کنار نامحرم استفتاء: آیا نشستن کنار نامحرم در تاکسی و دیگر وسایل نقلیه عمومی (در صورتی که تماس بین آن دو از روی لباس باشد) جایز است؟

حضرت آیت‌الله بهجت: در موردی که معرضیّت برای فتنه و فساد داشته باشد اشکال دارد.

حضرت آیت‌الله فاضل: اگر مفسده باشد جایز نیست.

حضرت آیت‌الله سیستانی: اگر موجب تحریک شهوت باشد جایز نیست.

حضرت آیت‌الله تبریزی: بر زن احتیاط است به جهت عفّت در وسایل نقلیه عمومی در کنار زن بنشیند.

حضرت آیت‌الله صافی گلپایگانی: اگر به نحوی باشد که معرض ریبه و فساد نشود اشکال ندارد.

استفتاء: آیا به صرف خواست قلبی دختر و پسر محرمیّت ایجاد می‌شود یا نه؟ آیا دختر بدون اذن پدر می‌تواند به صیغه موقت یا دائم مردی در آید؟

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای: تا صیغه عقد ازدواج با شرایط معتبر در ازدواج میان دو نامحرم خوانده نشود، با هم محرم نمی‌شوند، اگرچه خواست قلبی میان آنها باشد و صحّت ازدواج دختر باکره متوقف بر اذن و اجازه پدر دختر است؛ علی الاحوط.

حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۸۷

حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی: خیر در عقد ازدواج حتماً باید صیغه عربی با تمام شرایط آن خوانده شود و در ازدواج دختر باکره به احتیاط واجب اذن پدر دختر لازم است.

حسن ختام

حسن ختام خواهرم در خیابان چهره آرایش مکن از جوانان سلب آسایش مکن

زلف خود از روسری بیرون نریز در مسیر چشم‌ها افسون مکن

یاد کن از آتش روز معاد طرّه گیسو مده بر دست باد

خواهرم دیگر تو کودک نیستی فاش گویم عروسک نیستی

خواهرم ای دختر ایران زمین یک نظر عکس شهیدان را ببین

خواهر من این لباس تنگ چیست پوشش چسبان رنگارنگ چیست

پوشش زهرا مگر این‌گونه بود

خواهرم، اینقدر طنّازی مکن با اصول شرع لجبازی مکن

در امور خویش سرگردان مشو نوعروس چشم نامردان مشو

پدرم گفت، پدر جان زن اگر زن باشد شیر در خانه و در کوچه و برزن باشد

پدرم گفت که ای دخت نکو بنیادم زلف بر باد مده تا ندهی بر بادم

هدف دشمن سنگ‌افکن پیشانی ماست کسب جمعیّت‌اش از زلف پریشانی ماست

پدرم گفت گل از رنگ و لعاب‌اش پیداست و زن مؤمنه از طرز حجاب‌اش پیداست «۱»

---

(۱). ذاکر اهل‌بیت (ع) شاعر، عارف واصل، زنده یاد محمد رضا آقاسی. حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع، ص: ۸۸

خواهرم حجاب سنگر مقاومت تو در برابر تهاجم فرهنگی غرب است به دین اسلام و تشیّع. این سنگر را رها نکن تا خون شهدا را پایمال ننمایی، سرخی خون شهید با سیاهی چادر تو به دشمن یک حرف می زند، به هوش باش

آثار مؤلف

آثار مؤلف ۱. حقوق و تکالیف زوجین و مقایسه تطبیقی با قرآن و کلام اهل‌البیت علیهم السلام

۲. حقوق و وظایف زن و شوهر

۳. نقش تربیتی والدین و رسانه‌های گروهی در نوجوانان و جوانان

۴. حجاب از منظر فطرت و عقل و شرع (اثر حاضر)

۵. مجموعه داستان‌های واقعی

۶. عدم سازگاری اسلام و ایده جامعه مدنی

۷. علل ظهور امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف)

۸. آنچه می‌کنیم ضرورت است یا تجمّل؟

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحیم
جاهِدُوا بِأَمْوالِکُمْ وَ أَنْفُسِکُمْ فی سَبیلِ اللَّهِ ذلِکُمْ خَیْرٌ لَکُمْ إِنْ کُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)
با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السّلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند
بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹
بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلبیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن

خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف :دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السّلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز :

الف)چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب)تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن سهمراه

ج)تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما ، انیمیشن ، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و...

د)ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

ه)تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و)راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز)طراحی سیستم های حسابداری ، رسانه ساز ، موبایل ساز ، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک ، SMS و...

ح)همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط)برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی)برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضوری و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت : ۲۳۷۳ شناسه ملی : ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳- (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵(۰۳۱۱)

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی ، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق

روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشاالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳ ، شماره کارت :۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳و شماره حساب شبا : -۶۲۱-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۱۸۰-IR۹۰ ۵۳-۶۰۹به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان – خیابان مسجد سید

ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج – به سندش، از امام حسین علیه السلام -: هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کَرَم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست‌تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رَهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می‌گشایی که آن بینوا، خود را بِدان، نگاه می‌دارد و با حجّت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی‌گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

قائمیه
اصفهان
مرکز تحقیقات رایانه ای
www
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹